

สรุปสาระสำคัญ

รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ สองปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กันยายน 2557

คำนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย และยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการจัดทำ โดยมีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสู่สังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตรและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โดยที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้มีการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเผยแพร่ต่อสาธารณชนในการประชุมประจำปีของสำนักงานฯ เป็นประจำทุกปี ในปี 2556 ซึ่งเป็นปีที่สองของการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สำนักงานฯ จึงได้จัดทำ **“สรุปสาระสำคัญของรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11”** ขึ้น ประกอบด้วย การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การติดตามความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ การประเมินผลกระทบการพัฒนาด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย และผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสาร **“สรุปสาระสำคัญของรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11”** ฉบับนี้ จะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงผลการพัฒนาประเทศและนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อมุ่งสู่การสร้างสังคมไทยให้มีความสุขร่วมกัน ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน

สารบัญ

หน้า

1. บทนำ	1
2. การพัฒนาประเทศในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	2
2.1 การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	2
2.1.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระยะ 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	2
2.1.2 ข้อเสนอแนะ	4
2.2 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ	5
2.2.1 การประชุมระดมความคิดเห็นการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระดับภาค ในช่วงเดือนสิงหาคม 2556	5
2.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาการกีดขวางชายฝั่ง	6
2.3 ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย	6
2.4 ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	11
2.4.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม	11
2.4.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	15
2.4.3 ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน	20
2.4.4 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	24
2.4.5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม	29
2.4.6 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	33
2.5 ประเด็นการพัฒนาในระยะต่อไป	38

ส รุ ป ส า ร ะ ส ำ ค ัญ

รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

1 บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะปานกลาง ที่กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในการพัฒนาอย่างมีบูรณาการที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการสร้างความแข็งแกร่งของระบบและโครงสร้างต่างๆ ภายในประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและบริหารการพัฒนาประเทศให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย เพื่อนำมาซึ่งความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทยและความยั่งยืนของการพัฒนา โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ในระยะ 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนา อาทิ การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งได้ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในระยะ 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดทำรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ขึ้น ประกอบด้วยการติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ การประเมินผลกระทบการพัฒนาด้วยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย และผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดังนี้

2 การพัฒนาประเทศในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

2.1 การติดตามประเมินผลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

การสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ปี 2540 ทำให้มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวาง โดยในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีการประยุกต์ใช้ในภาพรวมและในแต่ละภาคีการพัฒนา ดังนี้

2.1.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระยะ 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

1) ภาพรวมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนเกือบทั้งหมดรู้จักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจในระดับปานกลาง และมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ โดยได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1-5 ครั้ง จากภาคีการพัฒนาที่มากที่สุด ซึ่งผู้ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเห็นว่า การยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมว่านำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร เป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลมากที่สุด ทั้งนี้ ประชาชนส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนถึงปัจจุบัน โดยประยุกต์ใช้เป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิต ในปี 2556 มีการประยุกต์ใช้กับวิถีปฏิบัติในการทำงานมากที่สุด มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเมื่อประยุกต์ใช้แล้วส่วนใหญ่ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหา/อุปสรรคของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนโดยรวม ได้แก่ เรื่องทัศนคติ ค่านิยมของคนในองค์กรหรือคนรอบข้างที่ไม่เห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้ และปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้ประยุกต์ใช้มีความตั้งใจจริง มีคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ที่ไม่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่อายุ 60 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และอยู่ในภาคการศึกษามากที่สุด สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนไม่ประยุกต์ใช้ ได้แก่ การไม่รู้วิธีการนำไปประยุกต์ใช้มากที่สุด ขณะที่ผู้ที่ประยุกต์ใช้แล้วเลิก ส่วนใหญ่อายุ 60 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับปริญญาโท และอยู่ในภาคการศึกษามากที่สุดเช่นกัน สาเหตุที่ทำให้เลิกประยุกต์ใช้ที่สำคัญ ได้แก่ การขาดความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อประยุกต์ใช้

2) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของภาคีการพัฒนา

2.1) ภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาคีการพัฒนาแล้ว ภาคประชาสังคมมีสัดส่วนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุดสูงกว่าทุกภาคี ซึ่งภาคีอื่นๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และภาคประชาสังคมยังมีการประยุกต์ใช้จนเป็นวิถีชีวิตในสัดส่วนสูงที่สุด รวมทั้งมีการอบรม/ดูงานมากที่สุด โดยมีสัดส่วนผู้ไม่เคยศึกษาดูงานต่ำที่สุด และมีสัดส่วนผู้เคยอบรม/ดูงานมากกว่า 20 ครั้งสูงที่สุด ขณะที่ภาคการศึกษามีสัดส่วนผู้ไม่ประยุกต์ใช้สูงที่สุด แต่ผู้ที่ประยุกต์ใช้กลับบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับมากเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐและภาคเอกชน และเท่ากับภาคประชาสังคม ภาคีส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิต ยกเว้นภาคเอกชนที่มีการประยุกต์ใช้บ่อยแต่ไม่สม่ำเสมอสูงที่สุด ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้ส่วนใหญ่มีความยั่งยืนในทุกภาคี ทั้งนี้ ทุกภาคีส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนถึงปัจจุบัน และได้รับการอบรมหรือ

ศึกษาดูงาน 1-5 ครั้ง และเห็นว่า วิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ผลมากที่สุด ได้แก่ การยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมว่านำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

2.2) ภาครัฐ ส่วนใหญ่เริ่มประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ง่อนช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ขณะที่ในปี 2555 แต่ละภาคได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานจากภาครัฐมากที่สุด แต่ในปี 2556 พบว่า แม้ว่าในภาพรวมจะได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานจากภาครัฐมากที่สุด แต่มีเพียงภาครัฐเท่านั้นที่ได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานจากภาครัฐมากที่สุด สำหรับภาคเอกชนและภาคการศึกษา มีการเรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ มากที่สุด และภาคประชาสังคมมีการฝึกอบรมและศึกษาดูงานด้วยตนเองมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังคงดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร/องค์กร ภาครัฐเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ที่ประยุกต์ใช้จะใช้กับวิธีปฏิบัติในการทำงานมากที่สุด การประยุกต์ใช้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเมื่อประยุกต์ใช้แล้ว ส่วนใหญ่ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง และมีความยั่งยืนสำหรับปัญหา/อุปสรรคของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สำคัญที่สุด ได้แก่ เรื่องทัศนคติ ค่านิยมของคนในองค์กรหรือคนรอบข้างที่ไม่เห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้ และปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้ประยุกต์ใช้มีความตั้งใจจริง มีคุณธรรม จริยธรรม

2.3) ภาคเอกชน บุคลากร/องค์กรภาคเอกชนส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง และส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้จากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ โดยประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อยแต่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งต่างจากภาคอื่นๆ ที่ส่วนใหญ่ประยุกต์ใช้ในระดับเป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิต ภาคเอกชนประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อการสร้างความมั่นคงในชีวิต และเมื่อประยุกต์ใช้แล้ว ส่วนใหญ่ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในระดับมาก และมีความยั่งยืน สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการประยุกต์ใช้ ได้แก่ ทัศนคติ ค่านิยมของคนในองค์กร/คนรอบข้างที่ไม่เห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้ และปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้ประยุกต์ใช้มีความตั้งใจจริง มีคุณธรรม จริยธรรม และการมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

2.4) ภาคประชาสังคม ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ต่างจากภาคอื่นๆ ที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งมีการอบรม/ดูงานมากที่สุด และส่วนใหญ่ประยุกต์ใช้ในเรื่องวิธีปฏิบัติในการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้พึ่งตนเองได้มากขึ้นมากที่สุด และเมื่อประยุกต์ใช้แล้ว ส่วนใหญ่ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในระดับมาก และมีความยั่งยืน สำหรับปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญของการประยุกต์ใช้ ได้แก่ ทัศนคติ ค่านิยมของคนในองค์กร/คนรอบข้างที่ไม่เห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้ ขณะที่ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้ประยุกต์ใช้มีความตั้งใจจริง มีคุณธรรม จริยธรรม

2.5) ภาคการศึกษา มีสัดส่วนผู้ไม่ประยุกต์ใช้สูงที่สุด แต่ผู้ที่ประยุกต์ใช้กลับบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับมากเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐและภาคเอกชน และผลที่เกิดขึ้นมีความยั่งยืน โดยภาคการศึกษาประยุกต์ใช้กับวิธีปฏิบัติในการทำงานและการอบรมมากที่สุด และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และเมื่อประยุกต์ใช้แล้ว ส่วนใหญ่ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง และผลที่ได้มีความยั่งยืน สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการประยุกต์ใช้

ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยมของคนในองค์กรและคนรอบข้างที่ไม่เป็นด้วยกับการประยุกต์ใช้มากที่สุด ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้ประยุกต์ใช้มีความตั้งใจจริง มีคุณธรรม จริยธรรม

2.1.2 ข้อเสนอแนะ

1) ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ที่ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระบุว่า ควรมีการสนับสนุนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการเผยแพร่ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด นอกจากนี้ ผลการสำรวจยังชี้ให้เห็นว่า การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ผลมากที่สุดคือ การยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมว่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร ดังนั้น จึงควรเน้นการประชาสัมพันธ์ตัวอย่างของผู้ประยุกต์ใช้ที่ประสบความสำเร็จในหลากหลายสาขาอาชีพในทุกภาค เพื่อให้เป็นแนวทางและแรงบันดาลใจในการประยุกต์ใช้ของประชาชนในทุกภาคส่วน

2) เน้นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มผู้นำองค์กร

ปัญหา/อุปสรรคของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในภาพรวมและในทุกภาคที่ได้จากผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้แก่ เรื่องทศนคติ ค่านิยมของคนในองค์กรหรือคนรอบข้างที่ไม่เห็นด้วยกับการประยุกต์ใช้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรในระดับผู้นำองค์กรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และตระหนักถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรของตนเอง เพื่อให้สามารถกำหนดเป็นนโยบายและสร้างค่านิยมขององค์กรในการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่/พนักงานในองค์กรของตนประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

3) ส่งเสริมการศึกษาดูงานด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น

ผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนไม่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การไม่รู้วิธีการนำไปประยุกต์ใช้ และสาเหตุสำคัญของผู้ที่เคยประยุกต์ใช้แล้วเลิก ได้แก่ การขาดความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อประยุกต์ใช้ ประกอบกับภาคประชาสังคมซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด เป็นภาคที่ได้รับ การอบรมหรือศึกษาดูงานมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การอบรมหรือศึกษาดูงานทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้มากขึ้น และจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาดูงานจะทำให้การประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.41 ในการสำรวจปี 2555 เป็นร้อยละ 31.99 ในปี 2556 ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานให้มากขึ้น โดยภาครัฐควรทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญ

4) สนับสนุนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาทุกระดับ

ผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระบุว่า ภาคการศึกษามีสัดส่วนผู้ไม่ประยุกต์ใช้สูงสุด ซึ่งการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิต ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน

ระยะยาว ดังนั้น ภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรด้านการศึกษาในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการฝึกอบรมในเรื่องการเรียนการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

5) **ให้ความรู้เรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลาย และสามารถเข้าถึงคนทุกกลุ่ม** ผลการสำรวจการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าในภาพรวมการเรียนรู้เรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะได้รับจากภาครัฐมากที่สุด แต่มีเพียงภาครัฐเท่านั้นที่ได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานจากภาครัฐมากที่สุด สำหรับภาคเอกชนและภาคการศึกษามีการเรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ มากที่สุด และภาคประชาสังคมมีการฝึกอบรมและศึกษาดูงานด้วยตนเองมากที่สุด ดังนั้น จึงควรให้การสนับสนุนเรื่องการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนจากทุกภาคส่วนสามารถเลือกวิธีการในการเข้าถึงได้อย่างสะดวก ทำให้สามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้น

2.2 การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สู่การปฏิบัติ

2.2.1 **การประชุมระดมความคิดเห็นการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ระดับภาค ในช่วงเดือนสิงหาคม 2556** นำเสนอความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในระยะที่ผ่านมา และระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางการบูรณาการการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ภาคีการพัฒนาเห็นว่ามีความสำคัญสูงและเพื่อสร้างเครือข่ายภาคีการพัฒนาใน 4 ภาค ประกอบด้วย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดที่จังหวัดขอนแก่น ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลาง จังหวัดชลบุรี และภาคใต้ จังหวัดสงขลา โดยประเด็นการพัฒนาระดับพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญสูงที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันขับเคลื่อน ประกอบด้วย

1) **ภาคเหนือ** พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ/การค้าชายแดน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและเส้นทางเพื่อรองรับการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ส่งเสริมและสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์และการปลูกพืช สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ แก้ปัญหาอุทกภัย

2) **ตะวันออกเฉียงเหนือ** ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์โดยเน้นการทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ต่อยอดองค์ความรู้จากงานวิจัยที่มีอยู่ จัดตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรม พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอับความต้องการของทุกภาคส่วน และเตรียมความพร้อมจังหวัดใหญ่ในการพัฒนาสู่ความเป็นเมือง

3) **ภาคกลาง** พัฒนาระบบรถไฟรางคู่และพัฒนาคลังสินค้าและจุดพักสินค้า ปรับปรุงถนนเส้นทาง 4 เลนเข้าสู่ด่านชายแดน ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ บริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพ ใช้กลไกการมีส่วนร่วม การนำเทคนิค/ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ชุมชนมาใช้แก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เชิงสุขภาพในระดับชุมชน และแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตร

4) **ภาคใต้** พัฒนาระบบขนส่งมวลชนในเมือง เน้นระบบราง พัฒนาเส้นทางรถไฟเก่าเพื่อเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างเมือง พัฒนาระบบผังเมืองและการบังคับใช้กฎหมายผังเมืองอย่างจริงจัง เสริมสร้างความเข้มแข็งพืชเศรษฐกิจภาคใต้ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวทางทะเล ควบคู่

กับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ กำหนดพื้นที่อนุรักษ์และหลักเขตทางทะเล เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่

2.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง สศช. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 30 – 31 กรกฎาคม 2556 ณ อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเชิงบูรณาการ รวมทั้งการประสานเครือข่ายภาคประชาสังคม ได้แก่ สำนักงานปฏิรูป เครือข่ายรักษ์อ่าวไทยตอนบน มูลนิธิชุมชนไทและเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ภาคกลาง ที่ช่วยสนับสนุนการแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อกำหนดแนวทางการขยายผลการขับเคลื่อนที่เป็นเอกภาพและสามารถตอบโจทย์เฉพาะในแต่ละพื้นที่ระหว่างภาคราชการส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ นักวิชาการและภาคประชาชนในพื้นที่

2.3 ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

2.3.1 สังคมไทยมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในระดับปานกลาง ในระยะ 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ค่าดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทยซึ่ง สศช. ได้จัดทำขึ้น ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.68 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 72.15 ในปี 2556 ซึ่งมีผลการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยเกื้อหนุนที่ส่งผลให้ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยเพิ่มขึ้นในระยะ 2 ปีแรกของแผนฯ คือ ชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น ขณะที่ปัจจัยบั่นทอนที่ส่งผลกระทบทางลบต่อความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทย คือ สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุลที่ปรับตัวลดลงเป็นผลจากระบบนิเวศที่ลดความอุดมสมบูรณ์ลง คุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง ปัจจัยที่ค่อนข้างทรงตัว คือ การมีสุขภาวะครอบครัวอบอุ่น เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและเป็นธรรม ขณะที่สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลยังอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข

ตารางที่ 2 ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ปี 2550 – 2556

หน่วย : ร้อยละ

องค์ประกอบหลัก	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนฯ 11	
	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1. การมีสุขภาวะ	70.16	71.09	69.63	69.35	72.11	71.52	71.76
2. ครอบครัวอบอุ่น	61.65	63.97	63.18	63.08	65.17	68.31	66.28
3. ชุมชนเข้มแข็ง	46.38	55.73	60.89	66.07	76.47	81.00	86.35
4. เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม	73.65	70.27	71.57	77.20	75.85	79.46	78.73
5. สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศสมดุล	75.16	73.08	70.11	68.92	74.30	68.46	64.89
6. สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล	70.45	74.95	60.37	55.70	53.75	55.56	57.23
ภาพรวมดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข	67.60	68.78	66.28	67.35	70.48	71.68	72.15

ที่มา : สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ : ระดับดีมาก = ร้อยละ 90.0 - 100

ระดับดี = ร้อยละ 80.0 - 89.9

ระดับปานกลาง = ร้อยละ 70.0 - 79.0

ระดับต้องปรับปรุง = ร้อยละ 60.0 - 69.9

ระดับเร่งแก้ไข ≤ ร้อยละ 59.9

2.3.2 ชุมชนเข้มแข็งปรับตัวขึ้นมาอยู่ในระดับดี ขณะที่การมีสุขภาวะของคนไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และอยู่ในระดับปานกลาง

1) ชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 81.00 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 86.35 ในปี 2556 เนื่องจาก ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้น ประชาชนในชุมชนรวมตัวเป็นองค์กรชุมชนเพิ่มจาก 143,632 แห่งในปี 2555 เป็น 152,377 แห่ง ในปี 2556 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนและอาชีพ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีเสถียรภาพทางการเงินโดยรวมในระดับมั่นคงดีมากและระดับมั่นคงดี ร้อยละ 19.09 ในปี 2555 เพิ่มเป็นร้อยละ 22.70 ในปี 2556 แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงขององค์กรการเงินในชุมชนมากขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ชุมชนมีการจัดการความรู้และร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ เพิ่มขึ้น การเรียนรู้ในชุมชนเพิ่มจากร้อยละ 42.70 ของหมู่บ้านทั้งหมดในปี 2555 เป็นร้อยละ 53.38 ในปี 2556 เป็นผลจากการดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของภาคีต่างๆ ผ่านศูนย์การเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ของชุมชนหรือศูนย์สาธิตของหมู่บ้าน การจัดทำแผนชุมชนและการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ชุมชนพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาอาชีพ การออมทรัพย์ การศึกษาเพื่อชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ

การจัดสวัสดิการของชุมชนเพิ่มขึ้น ในปี 2555 ครั้วเรือนที่มีคนในครัวเรือนเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนที่จัดสวัสดิการ 106.6 พันครัวเรือน และเพิ่มเป็น 111.4 พันครัวเรือนในปี 2556 องค์กรชุมชนที่จัดสวัสดิการและสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน 7,455 กองทุน รวมผู้รับประโยชน์ 3.8 ล้านราย จำนวนเงินทุน 4,676.3 ล้านบาท ทำให้ชุมชนช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านต่างๆ ได้มากขึ้น คนในชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนร้อยละ 52.90 ของครัวเรือนทั้งหมด จากการสร้างโอกาสให้คนจนและผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งทุนในระบบเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ ผ่านกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งสิ้น 79,255 กองทุน และที่มีความเข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการได้ดี ก็ตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชน โดยในปี 2557 ตั้งเป้าหมายให้มีสถาบันการเงินชุมชน ทำหน้าที่เป็นธนาคารในชุมชน ทำให้คนในชุมชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจมากขึ้น ลดภาระการกู้หนี้ยืมสินนอกระบบและได้รับผลตอบแทนในรูปสวัสดิการในชุมชน ไม่น้อยกว่า 10,000 แห่ง โดยให้ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้ให้ความสนับสนุน

2) การมีสุขภาวะปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากการพัฒนาคุณธรรม สติปัญญา และใฝ่รู้ และมีสุขภาพจิตที่ดี แต่ยังเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ และคุณภาพการเรียนรู้ยังเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข ในภาพรวม ดัชนีการมีสุขภาวะค่อนข้างทรงตัวอยู่ในระดับปานกลาง ปรับตัวเพิ่มจากร้อยละ 71.52 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 71.76 ในปี 2556 เป็นผลจากการดำเนินนโยบายของรัฐในการพัฒนาคุณภาพคนทั้งทางสุขภาพอนามัย และการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมากกว่าครึ่ง ศตวรรษ ส่งผลให้คนไทยเกือบร้อยละ 100 ได้รับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า แต่ยังคงเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ อันเนื่องมาจากพฤติกรรมดำรงชีวิต สุขภาพจิตของคนไทยดีขึ้น อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จของคนไทยลดลงจาก 6.20 คนต่อประชากรแสนคนในปี 2555 เป็น 6.08 คนในปี 2556 นอกจากนี้ คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น สัดส่วนจำนวนคดีอาญาต่อประชากรแสนคนลดลงจาก 170.67 คดีต่อประชากรแสนคนในปี 2555 เหลือ 161.52 คดีในปี 2556 เด็กและเยาวชนเกือบร้อยละ 50 มีความสามารถในระดับ

¹ กลุ่มที่มีเสถียรภาพทางการเงินในระบบมั่นคงดีมาก หมายถึง สามารถรับผลกระทบจากความผันผวนของภาวะธุรกิจได้ดี ส่วนกลุ่มที่มีเสถียรภาพทางการเงินในระบบมั่นคงดี หมายถึง สามารถรับผลกระทบจากความผันผวนทางธุรกิจได้ แต่ไม่เต็มทุกด้าน ซึ่งต้องระมัดระวังความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในบางด้าน

“คิดเป็น ทำเป็น” สามารถอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ และคำนวณเพื่อปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษายังเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปรับลดลง เล็กน้อยจากร้อยละ 35.54 ในปี 2555 เหลือร้อยละ 35.15 ในปี 2556

2.3.3 สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและเป็นธรรม และครอบครัวมีความอบอุ่นลดลง ขณะที่สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข

1) ดัชนีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุลปรับลดลงจากร้อยละ 68.46 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 64.89 ในปี 2556 เนื่องจากความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยค่าดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลงเหลือร้อยละ 63.16 เนื่องจากปัญหายาเสพติดที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2556 มีอัตราจำนวนคดียาเสพติดสูงถึง 6.84 คดีต่อประชากรพันคน เพิ่มขึ้นจาก 5.96 คดี ในปี 2555 จากรายงานผลการดำเนินงานสำคัญของแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดิน ปี 2556 พบว่า ปัญหายาเสพติดยังอยู่ในระดับที่รุนแรง จากการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย มีการรับแจ้ง 442,844 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 15.33 การจับกุมผู้ค้าและผู้เสพยังคงมีสัดส่วนมากที่สุด

คุณภาพสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข เป็นผลมาจากคุณภาพอากาศ ยังมีปัญหาจากฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน แหล่งกำเนิดของฝุ่นขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) ส่วนใหญ่มาจากกิจกรรมของมนุษย์ในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่น การเผาในที่โล่งเป็นบริเวณกว้าง หรือบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง อุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่น อาทิ โรงโม่ เหมืองหิน ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากรมีอัตราการเติบโตค่อนข้างสูงตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา คุณภาพน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ขึ้นไป ลดลงต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย และปริมาณขยะมูลฝอยยังเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่การจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพ จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการอุปโภคบริโภคของประชาชน ทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2556 มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 26.77 ล้านตัน แต่สามารถเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกวิธีประมาณ 7.42 ล้านตันหรือร้อยละ 27 ขณะที่ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากพื้นที่ป่าไม้ลดลงต่ำกว่ามาตรฐานความสมดุลของระบบนิเวศ ในปี 2556 มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ ลดลงจากปี 2555 ที่มีอยู่ร้อยละ 33.65 จากไฟไหม้ป่าที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การหาของป่า การล่าสัตว์ และการเผาไร่ เป็นต้น ส่งผลกระทบให้เกิดภัยธรรมชาติ ทั้งอุทกภัยและภัยแล้ง ขณะที่ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงลดลงจากการใช้เครื่องมือประมงจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และน้ำมันดิบรั่วท่วจากชายฝั่งมาบตาพุดไปยังทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 20 กิโลเมตร ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยอง ครอบคลุมพื้นที่จำนวนมาก

2) ดัชนีเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและเป็นธรรมลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 79.46 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 78.73 ในปี 2556 ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง จากการที่สัมมาชีพของคนไทยเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 82.48 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 83.69 ในปี 2556 เนื่องจากตลาดแรงงานอยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่ ผู้มีงานทำ 38.93 ล้านคน แม้ว่าอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 0.67 ของกำลังแรงงานในปี 2555 เป็นร้อยละ 0.69 ในปี 2556 แต่ยังอยู่ในระดับต่ำ การสร้างหลักประกันและสวัสดิการในการทำงานของคนไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยผู้มีหลักประกันและสวัสดิการในการทำงานปรับตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.48 ของกำลังแรงงาน ในปี 2555 เป็นร้อยละ 33.69 ในปี 2556 แต่ยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำค่อนข้างมาก ยังไม่ถึง 1 ใน 3 ของกำลังแรงงาน บ่งชี้ว่าแรงงานมากกว่าร้อยละ 60 ยังไม่มีหลักประกันและ

สวัสดิการรองรับ และส่วนใหญ่เป็นแรงงานในภาคเกษตร แรงงานรับจ้าง และผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ และมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจสูง

เศรษฐกิจไทยมีความเข้มแข็งลดลงจากร้อยละ 77.96 ในปีแรกของพัฒนาฉบับที่ 11 เป็นร้อยละ 71.82 ในปี 2556 อยู่ในระดับปานกลาง จากความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจลดลง อุปสงค์ในประเทศต่อภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศปรับตัวลดลงจากร้อยละ 64.11 เป็นร้อยละ 62.17 การส่งออกหดตัวเนื่องความต้องการสินค้าและราคาในตลาดโลกปรับตัวลดลง ขณะที่เศรษฐกิจในประเทศได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของอุปสงค์ในประเทศ สำหรับ ระดับการออมของประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำร้อยละ 28.31 เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพลดลง เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.90 ในปี 2556 เปรียบเทียบกับที่ขยายตัวสูงร้อยละ 6.4 ในปี 2555 และผลิตภาพการผลิตปรับตัวลดลงเป็นร้อยละ 0.73 ในปี 2556 นอกจากนี้ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจแม้จะอยู่ในเกณฑ์ดี ยังมีปัจจัยเสี่ยงจากหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้น โดยอัตราเงินเพื่อชะลอตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.18 เป็นการลดลงของหมวดอาหารและเครื่องดื่มและหมวดพลังงาน ขณะที่หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 43.99 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มาอยู่ที่ร้อยละ 45.71 ยังอยู่ในกรอบวินัยทางการคลังที่กำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สำหรับ ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น จากร้อยละ 77.95 อยู่ในระดับปานกลาง ในปี 2555 มาอยู่ในระดับดีร้อยละ 80.67 ในปี 2556 เป็นผลจากสัดส่วนคนจนลดลงเหลือร้อยละ 12.64 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศในปี 2555 หรือเป็นคนจน 8.4 ล้านคน ขณะที่ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ปรับเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาจากช่องว่างรายได้ระหว่างคนจนที่สุดกับคนรวยที่สุดที่เพิ่มขึ้นจาก 11.81 เท่า ในปี 2555 เป็น 12.64 เท่า ในปี 2556 โดยกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ 20 ถือครองรายได้ถึงร้อยละ 52.58 ของรายได้ทั้งหมด ส่วนกลุ่มคนจนที่สุดร้อยละ 20 ถือครองรายได้เพียงร้อยละ 4.16 นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ อาทิ ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โอกาสการเข้าถึงการศึกษา รวมทั้งความเหลื่อมล้ำของผลตอบแทนการผลิตระหว่างสาขาการผลิต

3) ดัชนีครอบครัวอบอุ่นลดลงจากร้อยละ 68.31 ในปี 2555 เป็น 66.28 ในปี 2556 เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวตระหนักในบทบาทหน้าที่น้อยลง เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวเท่าที่ควร ส่งผลให้อัตราคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมและดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นจาก 3.55 คดีต่อเด็กและเยาวชนพันคน ในปี 2555 เป็น 4.39 คดีในปี 2556 ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.64 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 7.41 ในปี 2556 ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งคือ สังคมไทยได้เริ่มเดินทางเข้าสู่สภาพ “สังคมผู้สูงอายุ” อันเนื่องมาจากสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นและอายุขัยเฉลี่ยของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกัน ประเทศไทยกำลังประสบกับภาวะเจริญพันธุ์ที่ต่ำลงหรือแนวโน้มการมีบุตรลดลงค่อนข้างมาก และผู้อยู่ในวัยแรงงานสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ลดลง โดยสัดส่วนครัวเรือนที่มีสมาชิกของครัวเรือนที่มีรายได้ต่อสมาชิกทั้งหมดของครัวเรือนเท่ากับ 1:2 ของครัวเรือนทั้งหมด ลดลงจากร้อยละ 74.36 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 73.40 ในปี 2556 อย่างไรก็ตาม สัมพันธภาพในครอบครัวไทยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 57.88 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 58.69 ในปี 2556 เหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวมีอัตราลดลงจาก 899 เหตุการณ์ ในปี 2555 เป็น 855 เหตุการณ์ ในปี 2556 และครอบครัวไทยส่วนใหญ่สามารถพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 73.21 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 74.33 ในปี 2556 จากการที่ครอบครัวมีรายได้ที่พอเพียงสำหรับรายจ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย และสามารถเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น

4) **สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับต้องเร่งแก้ไข** ดัชนีสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 55.56 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 57.23 ในปี 2556 โดยปัญหาความสมานฉันท์ในสังคมไทยยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข ในปี 2556 มีเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อความสมานฉันท์ของคนในสังคม คือการเสนอร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. ... และร่างแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่าด้วยที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งนำมาสู่ความขัดแย้งของคนในชาติ และสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข นอกจากนี้ ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ในปี 2556 ประเทศไทยมีคะแนนภาพลักษณ์คอร์รัปชันเท่ากับ 35 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 102 จาก 177 ประเทศทั่วโลก ซึ่งเป็นอันดับที่ต่ำที่สุดนับแต่ที่ประเทศไทยเข้าร่วมการจัดลำดับตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา และดัชนีประชาธิปไตยของประเทศไทยมีลำดับลดลงอย่างต่อเนื่องจากอันดับที่ 57 ของโลกในปี 2554 เป็นลำดับที่ 58 ของโลกในปี 2555 และลำดับที่ 72 ในปี 2556 จาก 167 ประเทศ มีคะแนนลดลงจาก 6.55 คะแนนในปี 2554 และปี 2555 เหลือ 6.25 คะแนนในปี 2556 เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ 4 ต่อจากอินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ลดลงจากลำดับที่ 2 ในปี 2555

2.3.4 ข้อเสนอแนะ

1) **สร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ** ให้เกิดความสามัคคี รณรงค์ปลุกจิตสำนึกธรรมาภิบาล ค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตย สร้างวัฒนธรรมสันติวิธีแก่ประชาชนทุกภาคส่วน และบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม

2) **ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ** เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้ร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ รับผิดชอบ และตรวจสอบในกระบวนการบริหารจัดการประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลไกตรวจสอบจากองค์กรอิสระ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และสื่อมวลชน

3) **ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา** และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การคิดเป็น ทำเป็น โดยมุ่งพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีจิต 5 ประการ ได้แก่ จิตแห่งวิทยาการ จิตแห่งการสังเคราะห์ จิตแห่งการสร้างสรรค์ จิตแห่งความเคารพ และจิตแห่งคุณธรรม รวมทั้ง ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา รวมทั้งสื่อต่างๆ ร่วมกันพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนอย่างเป็นรูปธรรม

4) **เร่งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมและปรับปรุงคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้ชุมชนมีส่วนร่วม

5) **เตรียมความพร้อมในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ** ให้มีความสำคัญกับการวางแผนรองรับและจัดการปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคนิยม รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคคมนาคมและขนส่ง การพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการอยู่ร่วมกันของอุตสาหกรรมและชุมชนอย่างยั่งยืน

6) **เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว** โดยสร้างความรู้ความเข้าใจให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักบทบาท และหน้าที่ของตน ไม่ทอดทิ้งสมาชิกในครอบครัว และดูแลผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ให้กับคนรุ่นต่อไป

7) **เสริมสร้างเศรษฐกิจให้เข้มแข็งเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม** โดยเร่งพัฒนาสมรรถนะการแข่งขันของประเทศ ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิต เสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ เร่งสร้างความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจเพื่อกระตุ้นอุปสงค์ในประเทศให้เข้มแข็งและรักษาสสมดุลระหว่างเศรษฐกิจภายในและระหว่างประเทศในระยะยาว ควบคู่กับการแก้ปัญหาความยากจนและการลดความเหลื่อมล้ำแบบบูรณาการ

2.4 ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

การพัฒนาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีผลการดำเนินงานในด้านการบรรลุเป้าหมาย และผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์ ดังนี้

2.4.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

1) **การบรรลุเป้าหมายการสร้างความเป็นธรรมในสังคม** การกระจายรายได้ในภาพรวมดีขึ้นเล็กน้อย เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) ลดลงจาก 0.496 ในปี 2550 เป็น 0.487 ในปี 2552 เป็น 0.484 ในปี 2554 และ 0.478 ในปี 2556 และสัดส่วนของมูลค่าผลผลิตมวลรวมในประเทศขนาดกลางและขนาดย่อมปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 37.0 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2555 เป็นร้อยละ 37.4 ในปี 2556 อย่างไรก็ตาม ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้นับจากปี 2550-2556 สะท้อนว่าผลประโยชน์ส่วนใหญ่จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังคงอยู่กับกลุ่มคน 20% ที่รวยที่สุดมากกว่าร้อยละ 50 ขณะที่กลุ่มคน 20% ที่จนที่สุดเป็นเจ้าของรายได้เพียงร้อยละ 4.16 ความแตกต่างของรายได้ของทั้งสองกลุ่มห่างกันถึง 12.64 เท่า

การคุ้มครองทางสังคมมีความครอบคลุมอย่างทั่วถึง ประชากรที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพ ครอบคลุมหลักประกันสุขภาพคิดเป็นร้อยละ 99.87 โดยมีหน่วยบริการสุขภาพที่จะเป็นผู้ให้บริการสุขภาพกับประชาชนผู้มีสิทธิภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพรวม 13,551 แห่ง ซึ่งได้รับการพัฒนามาตรฐาน HA เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นร้อยละ 94.43 และมีแรงงานนอกระบบประกันสังคมที่เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.28 ในปี 2555 เป็น ร้อยละ 4.01 ในปี 2556 อย่างไรก็ตาม อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้สูงอายุลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 38.47 เป็นร้อยละ 37.92 และอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของสตรีลดลงจากร้อยละ 64.31 เป็นร้อยละ 63.20 นอกจากนี้ ผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจยังมีอยู่จำนวนน้อย โดยเฉพาะโอกาสที่ผู้หญิงเข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจภาคการเมืองระดับท้องถิ่นอยู่ระหว่างร้อยละ 4.17-6.43 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และ 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

ความเข้มแข็งของชุมชนยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 46.38 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 81.00 ในปี 2555 และร้อยละ 86.35 ในปี 2556 โดยชุมชนมีการดำเนินการจัดสวัสดิการพื้นฐานในการดูแล ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันภายในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจโดยการจัดตั้งกองทุนต่างๆ ในระดับชุมชน ได้รับการสนับสนุนทุนส่วนหนึ่งจากภาครัฐ เพื่อพัฒนา

ความอยู่ดีกินดีของคนในชุมชน รวมทั้งสามารถจัดการปัญหา และวางแผนการพัฒนาด้วยตนเองผ่านสภาองค์กรชุมชนที่เป็นเวทีกลางในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับจังหวัด

การทุจริตคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยคะแนนภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของไทยลดลงจาก 37 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 ในปี 2555 เหลือ 35 คะแนนในปี 2556 อยู่ในอันดับที่ 102 จาก 177 ประเทศทั่วโลก ขณะที่ปัญหาความไม่สงบและการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาชญากรรม ความขัดแย้ง และการชุมนุมทางการเมืองที่มีความรุนแรง รวมทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้ความสงบสุขในประเทศลดลง โดยในปี 2556 ดัชนีสันติภาพโลกของประเทศไทยมีคะแนน 2.378 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 2.303 ในปี 2555 ส่งผลให้อันดับของประเทศปรับลดลงจากอันดับที่ 126 เป็นอันดับที่ 130 จาก 162 ประเทศทั่วโลก

ตารางที่ 3 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1. ลดช่องว่างรายได้ระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ต่างๆ รวมทั้งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจฐานรากและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้ผู้ประกอบการรายย่อยและชุมชน	1. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ของประเทศไทย	0.496	-	0.487	-	0.484	-	0.478
	2. สัดส่วนของมูลค่าผลผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละผลิตภัณฑ์และบริการของ SMEs ต่อ GDP)	38.7	38.1	37.8	37.1	36.6	37.0	37.4
2. ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีความเท่าเทียมทางเพศมากขึ้นทั้งในเรื่องรายได้ โอกาสทางอาชีพ และโอกาสในการดำรงตำแหน่งในระดับบริหารและระดับการตัดสินใจ	1. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน:							
	- ผู้สูงอายุ	37.71	37.59	38.51	38.04	37.46	38.47	37.92
	- สตรี	64.17	64.52	64.66	64.28	64.33	64.31	63.2
	2. สัดส่วนประชากรที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพ :	98.75	99.16	99.47	99.36	99.95	99.90	99.87
	- ความครอบคลุมหลักประกันสุขภาพ							
3. ประชาชนรับรู้สิทธิและหน้าที่และเข้าถึงบริการของหน่วยงานกระบวนการ	3. สัดส่วนของแรงงานนอกระบบประกันสังคมที่เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของกำลังแรงงานทั้งหมด	-	-	-	-	1.52	3.28	4.01
	4. สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจ :							
	- ภาครัฐ	22.18	21.28	24.18	24.44	25.51	-	-
	- ภาคเอกชน	35.37	-	-	-	45.00	39.00	-
	- ภาคการเมืองระดับชาติ	11.70	16.21	12.00	-	15.8	-	-
	- ภาคการเมืองระดับท้องถิ่น	4.68	5.63	4.22	4.17	-	6.43	5.55
3. ประชาชนรับรู้สิทธิและหน้าที่และเข้าถึงบริการของหน่วยงานกระบวนการ	1. ดัชนีความสงบสุข (Positive Peace Index)	-	-	-	-	-	2.982 (อันดับที่ 66)	2.95 (อันดับที่ 63)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ยุติธรรมได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ภาาการพัฒนิต่างๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม	2. ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index)	2.491 (อันดับที่ 105)	2.424 (อันดับที่ 118)	2.353 (อันดับที่ 118)	2.393 (อันดับที่ 124)	2.247 (อันดับที่ 107)	2.303 (อันดับที่ 126)	2.378 (อันดับที่ 130)
4. คนยากจนและด้อยโอกาสมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้สูงขึ้น	1. ดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	46.38	55.73	60.89	66.07	76.47	81.00	86.35
5. มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของทุกภาคีในการพัฒนาประเทศ	1. ดัชนีภาพลักษณ์การทุจริตประพฤตุมิชอบ	3.3	3.5	3.4	3.5	3.4	37 (ปรับฐานคะแนนจากคะแนนเต็ม 10 มาเป็นคะแนนเต็ม 100)	35

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) ประชาชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเองมากขึ้น โดยในปี 2556 มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน 73,664 แห่ง มีสมาชิก 1.28 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีจำนวนวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน 71,965 แห่ง และมีสมาชิกประมาณ 1.25 ล้านคน มีการดำเนินการขยายเขตการจัดรูปที่ดิน ทำให้มีการจัดที่ดินทำกินในเขตปฏิรูปที่ดิน 2.69 ล้านราย จำนวน 35.25 ล้านไร่ มีการนำที่ดินราชพัสดุที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์และที่ดินราชพัสดุที่เป็นที่ว่างเหลือจากการใช้ประโยชน์ในทางราชการมาจัดให้ราษฎรเช่าเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อประกอบการเกษตร จำนวน 5,780 ราย รวมทั้งมีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. เพื่อให้มีการนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจำนองหรือจำนำมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้ในลักษณะที่ผู้ให้หลักประกันไม่ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันให้แก่ผู้รับหลักประกัน มีการดำเนินการพักชำระหนี้เกษตรกรและประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 500,000 บาท สำหรับลูกค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 6 แห่ง ระยะเวลา 3 ปี โดยมีลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการ 377,739 ราย มูลค่าหนี้ 43,667.44 ล้านบาท และการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อให้บริการ Broadband Internet ไร้สาย จำนวน 28,651 จุดทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีการคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบการ โดยมีลูกจ้างผู้ประกันตนที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคมจำนวน 10.79 ล้านคน สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกองทุนประกันสังคม 415,421 แห่ง ลูกจ้างที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทนจำนวน 8.85 ล้านคน นายจ้างที่ขึ้นทะเบียนกองทุนเงินทดแทนจำนวน 346,142 คน มีการคุ้มครองดูแลแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ 2,592,000 คน

2.2) การบริการทางสังคมตามสิทธิขั้นพื้นฐาน ภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนาประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น เด็กไทยมีโอกาสทางการศึกษา

เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับสิทธิรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เรียนฟรี 15 ปี) รวมทั้งมีโอกาสในการกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพ โดยมีผู้กู้ยืมที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 จำนวน 741,174 ราย และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ซึ่งให้ทุนการศึกษาแบบต้องใช้คืนแก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าเฉพาะหลักสูตร/สาขาที่เป็นความต้องการหลัก และมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคน มีผู้กู้ยืมใหม่ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 20,900 ราย รวมทั้งคนไทยได้รับบริการสุขภาพอย่างทั่วถึงโดยความครอบคลุมของการมีหลักประกันสุขภาพของประชาชนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 71.00 ในปีงบประมาณ 2544 เป็นร้อยละ 99.87 ในปีงบประมาณ 2556 ประกอบด้วย ประชาชนไทยที่มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UC) 48.61 ล้านคน สิทธิประกันสังคม 10.77 ล้านคน และสิทธิสวัสดิการข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ 4.98 ล้านคน มีการดำเนินการสำคัญ ได้แก่ การดำเนินมาตรการลดภาระค่าครองชีพประชาชนด้านการเดินทาง โดยจัดบริการรถโดยสารประจำทาง และรถไฟฟรี การจัดตั้งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและคนทุพพลภาพเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในพื้นที่อาคารสาธารณะ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นๆ ที่ให้บริการประชาชน จัดทำโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน (โครงการบ้านมั่นคง) เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่อยู่อาศัยของคนจนในชุมชนแออัด จำนวน 285 เมือง/เขต 1,687 ชุมชน 85,252 ครัวเรือน และโครงการบ้านมั่นคงชนบทเพื่อผู้ยากจนและด้อยโอกาสในชนบท โดยสร้างความมั่นคงและสิทธิการครอบครองที่ดินและที่อยู่อาศัยแก่ชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเขตชนบททั่วประเทศ สนับสนุนการสร้าง/ซ่อมแซม/ต่อเติมที่อยู่อาศัย และการสร้างความมั่นคงการแก้ไขปัญหาที่ดิน 906 ตำบล รวมทั้งจัดตั้งกองทุนที่ดินที่อยู่อาศัย 119 กองทุน และจัดทำโครงการบ้านเอื้ออาทร โดยจัดสร้างที่อยู่อาศัย 281,556 หน่วย ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเมืองทั่วประเทศ ก่อสร้างแล้วเสร็จจำนวน 272,256 หน่วย ส่งผลให้มีครัวเรือนมีที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น 272,256 ครัวเรือน จำนวน 871,219 คน นอกจากนี้ มีการส่งเสริมการออม และการจัดสวัสดิการสังคม โดยจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เมือง เพื่อดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันภายในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย 5,721 กองทุน สมาชิกกองทุน 4,001,113 ราย เงินกองทุนรวม 5,977.23 ล้านบาท มีจำนวนกองทุนฯ ที่ได้รับการสมทบงบประมาณสะสมจนถึงปี 2556 จำนวน 11,986 กองทุน รวมเป็นงบประมาณสมทบกองทุนฯ 2,366.43 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีกองทุนฯ ที่ได้รับการสมทบงบประมาณสะสมจำนวน 4,333 กองทุน และได้รับงบประมาณ 1,462.56 ล้านบาท และมีการจัดสรรเงินสมทบตามโครงการ SML ให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนโครงการ จำนวน 79,025 หมู่บ้าน/ชุมชน 115,549 โครงการ

2.3) ชุมชนมีขีดความสามารถในการจัดการปัญหาด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมากขึ้น ขณะที่ผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีทางเลือกการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี โดยการสนับสนุนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลใหม่ และสนับสนุนการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบลที่จัดตั้งแล้ว ส่งผลให้เกิดสภาองค์กรชุมชนตำบลในพื้นที่ 4,231 ตำบล ที่เป็นเวทีกลางในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทและครอบคลุมการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่น โดยกลุ่ม/องค์กรชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วม และยกระดับสู่การจัดการทุนของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มศักยภาพแกนนำชุมชนและการพัฒนากลุ่ม/องค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดี เป็นฐานการพัฒนาในด้านต่างๆ ในตำบล พัฒนาและเชื่อมโยงแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระดับตำบลสู่แผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด และพัฒนากลไกความร่วมมือในการเชื่อมโยงและประสานความร่วมมือกับภาคส่วน

ต่างๆ และพัฒนานโยบายสาธารณะ มีตำบลที่มีการฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นสู่การจัดการตนเอง 1,184 ตำบล จัดทำโครงการสวัสดิการเติมเต็มชีวิต ให้ชุมชนร่วมค้นหาผู้ประสบปัญหาสังคม ร่วมกับคลินิกครอบครัวระดับตำบล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ครัวเรือน ในปี 2556 ดำเนินการไปแล้วจำนวน 1,000 คน รวมทั้งมีการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายในชุมชนบนพื้นที่สูงเกิดศักยภาพสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเข้ารับบริการด้านสวัสดิการและการพัฒนาสังคม เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด 500,000 ราย นอกจากนี้ จัดทำโครงการคืนคนดีสู่สังคมเพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งงาน มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และปรับตัวเข้าสู่สังคมในช่วงระยะแรกของการพ้นโทษ ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ โดยจัดหางานที่เหมาะสมกับผู้พ้นโทษ เพื่อทำงานภายในหน่วยงานต่างๆ 857 อัตรา ส่งเสริมการมีงานทำแก่ประชากรกลุ่มพิเศษโดยกิจกรรมจัดหางานพิเศษสำหรับผู้พ้นโทษ 2,135 คน นักเรียน นักศึกษา 14,511 คน คนพิการ 3,413 คน และผู้สูงอายุ 106 คน รวมทั้งฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด ส่งผลให้ในปี 2556 มีผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกลับมาเสพซ้ำเพียงร้อยละ 11.64

2.4) การเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส

การคุ้มครองสิทธิ และสร้างความเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงปลูกฝังให้ข้าราชการและประชาชนเกิดความตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคมอย่างจริงจัง และมีการรวมกลุ่มบนพื้นฐานความไว้วางใจและเกื้อกูลกัน จากการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบัน IMD พบว่าประสิทธิภาพของภาครัฐเพิ่มขึ้นจากลำดับที่ 26 ในปี 2555 เป็นลำดับที่ 22 ในปี 2556 ปัจจัยที่ทำให้ประสิทธิภาพของภาครัฐสูงขึ้น ได้แก่ นโยบายการคลัง การอบการบริการด้านสถาบัน กฎระเบียบทางธุรกิจ และการอบการบริการด้านสังคม อย่างไรก็ตาม ฐานะการคลังของไทยปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 18 มาอยู่ในอันดับที่ 19 ขณะที่หมู่บ้านที่สามารถยกระดับความเข้มแข็งเป็นหมู่บ้านที่มีผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านดีเด่น (A) เพิ่มขึ้น 4,020 หมู่บ้าน กองทุนชุมชนได้รับการตรวจสอบสุขภาพ 5,000 กองทุน และชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในชุมชนผ่านกลไกการระงับข้อพิพาทและเพิ่มโอกาสการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน 606 ชุมชน หน่วยงานของรัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน 9 หน่วยงาน ขณะที่มีการเสริมสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 1,900 คน ให้เป็นสื่อบุคคลในการเผยแพร่ความรู้ ชี้ช่องทางการช่วยเหลือเยียวยาในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกในพื้นที่ นอกจากนี้ กองทุนยุติธรรมได้ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมาย คดีความ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมถึงผู้กระทำการใดๆ เพื่อปกป้อง คุ้มครอง หรือรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม 2,418 คน และประชาชนมาขอคำปรึกษากฎหมายจากคลินิกยุติธรรม 12,536 ราย ส่งเสริมสิทธิแก่ผู้ต้องหาในการสอบสวนคดีอาญา 4,345 คดีทั่วประเทศ ให้มีทนายความในชั้นสอบสวน รวมทั้งมีผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญายื่นคำขอรับความช่วยเหลือทางการเงินตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 จำนวน 11,028 ราย ดำเนินการพิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือ 7,385 ราย และได้วินิจฉัยให้จ่ายเงินช่วยเหลือ 4,772 ราย และงดจ่าย/ยกคำขอ 2,513 รายของคำวินิจฉัย จำนวนเงิน 274.38 ล้านบาท มีผู้เสียหายที่ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากกรณีการค้ำมนุษย์ 55 ราย โดยคณะกรรมการพิจารณาจ่ายเงินทั้งสิ้น 53 ราย คิดเป็นเงิน 1.59 ล้านบาท

2.4.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

1) **การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน** ในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พบว่า สุขภาพของคนไทยโดยรวมดีขึ้น เนื่องจาก

อัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง และมะเร็ง มีแนวโน้มลดลง อาทิ การเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งมีอัตราการเพิ่มลดลงจากร้อยละ 7.25 ในปี 2554 เหลือร้อยละ 0.59 ในปี 2555 การเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจมีอัตราการเพิ่มลดลงจากร้อยละ 10.78 เหลือร้อยละ 2.05 การเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวานมีอัตราการเพิ่มลดลงจากร้อยละ 7.09 เหลือร้อยละ 2.30 ในช่วงเวลาเดียวกัน และคนไทยใส่ใจสุขภาพมากขึ้น โดยอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 21.36 ในปี 2554 เหลือร้อยละ 19.94 ในปี 2556 ขณะที่อัตราการเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยเป็นไปตามเป้าหมาย โดยอัตราการเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยในระยะ 2 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 อยู่ที่ระดับ 1.62 ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 1.6 อย่างไรก็ตาม คนไทยส่วนใหญ่มีโอกาสได้ศึกษาในระบบโรงเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยในระยะ 2 ปีแรกของแผนฯ อยู่ที่ 8.0 ปี ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี บุคลากรทางด้านการวิจัยและพัฒนา มีแนวโน้มลดลงและมีสัดส่วนต่ำกว่าเป้าหมาย โดยจำนวนผู้ทำงานด้านการวิจัยและพัฒนา เทียบเท่าเต็มเวลาลดลงจาก 9.01 คนในปี 2552 เหลือ 8.0 คน ในปี 2554 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 15 คน และอัตราการเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ลดลงจากร้อยละ 5.22 ในปี 2555 เหลือร้อยละ 2.98 ในปี 2556 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 3.0 ต่อปี ขณะที่บทบาทของสถาบันชุมชนในการกระตุ้นให้คนในชุมชนได้เรียนรู้โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชนเพิ่มขึ้นจาก 1,879 ศูนย์ ในปี 2554 เป็น 1,881 ศูนย์ในปี 2555 และมีผู้ใช้บริการ/ฝึกอบรมเพิ่มขึ้นจาก 19.76 ล้านคน ในปี 2554 เป็น 36.26 ล้านคน ในปี 2555 นอกจากนี้ บทบาทของสถาบันทางสังคมในการบ่มเพาะและหล่อหลอมคนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก พิจารณาจากเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในคดีตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ที่ผ่านการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวมีจำนวนลดลงจาก 899 คดี ในปี 2555 เหลือ 854 คดี ในปี 2556 แต่ดัชนีครอบครัวอบอุ่นมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 68.31 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 66.28 ในปี 2556

ตารางที่ 4 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1. คนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมในทุกช่วงวัย	1. อัตราเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยไม่ต่ำกว่า 1.6 (หน่วย : คน)	1.64	1.62	1.61	1.58	1.62	1.62	1.62
	2. ระดับค่าเฉลี่ยเขาว์ปัญญาของเด็กไม่ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากลที่ระดับ 100 (หน่วย : ร้อยละ)	-	-	91	-	98.59	-	-
2. คุณภาพการศึกษาได้รับการยกระดับสู่มาตรฐานสากล ต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม และโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น	1. ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี (หน่วย : ปี)	7.9	8.0	8.1	8.2	8.2	8.0	8.0
	2. ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง	na	na	na	na	na	na	na
	3. เพิ่มสัดส่วนประชากรที่สามารถเข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ได้ร้อยละ 80.0 ของประชากรทั่วประเทศ	na	na	na	na	na	na	na

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
	4. จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 15 คนต่อประชากร 10,000 คน	6.76	-	9.01	-	8.0	-	-
	5. อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี	3.30	0.34	-4.07	6.91	-1.07	5.22	2.98
		ช่วงแผนฯ 10 เฉลี่ย ร้อยละ 1.08 ต่อปี						
3. โอกาสในการเข้าถึงระบบสุขภาพที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพลดลงอย่างเป็นองค์รวม	1. อัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หลอดเลือดสมอง หัวใจ และมะเร็งลดลง (หน่วย: ร้อยละ)							
	- โรคเบาหวาน	10.84	3.89	8.99	7.62	7.09	2.30	
	- โรคความดันโลหิตสูง	17.97	10.59	14.06	7.87	12.12	4.93	
	- โรคหลอดเลือดสมอง	9.13	5.40	4.89	8.86	12.30	5.33	
	- โรคหัวใจ	11.25	8.99	5.80	6.53	10.78	2.05	
	- โรคมะเร็ง	5.12	2.56	-0.87	7.64	7.25	0.59	
	2. อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยลดลง							
	- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (หน่วย : ร้อยละ)	29.30	-	32.00	-	31.50	-	32.22
	- ยาสูบ (หน่วย : ร้อยละ)	18.50	-	20.70	-	21.36	-	19.94
	- การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่เพิ่มขึ้นสะท้อนการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยลดลง (หน่วย : ร้อยละ)							
	• นักเรียน ม.2							
	เพศชาย	50.0	51.8	50.7	53.2	55.1	57.9	
	เพศหญิง	50.0	48.3	41.5	48.9	44.9	50.0	
	• นักเรียน ม.5							
	เพศชาย	49.7	51.1	51.5	51.0	51.1	56.4	
	เพศหญิง	46.3	49.9	47.6	49.2	54.1	53.4	
	• นักเรียนปวช. ชั้นปีที่ 2							
	เพศชาย	48.3	48.3	51.4	49.4	55.0	56.2	
	เพศหญิง	41.3	45.6	47.3	48.1	50.0	54.6	
4. สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และชุมชนมีบทบาทในการบ่มเพาะและหล่อหลอมเด็ก เยาวชน และคนไทยให้เป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเข้มแข็งมากขึ้น	1. ดัชนีครอบครัวอบอุ่นอยู่ในระดับดีขึ้น และจำนวนผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับความช่วยเหลือคุ้มครองเพิ่มขึ้น							
	- ดัชนีครอบครัวอบอุ่นมีระดับดีขึ้น (หน่วย : ร้อยละ)	61.65	63.97	63.18	63.08	65.17	68.31	66.28

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
	- ความรุนแรงในครอบครัวลดลง (จำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว)	-	54	363	949	1,076	899	854
	2. การเรียนรู้ของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น - จำนวนผู้ใช้บริการ/ฝึกรอบรมในศูนย์การเรียนรู้ไอซีทีชุมชน (ล้านคน)	0.21	0.64	0.64	9.58	19.76	36.26	
	3. คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านและชุมชนเพิ่มขึ้น (หน่วย : ร้อยละ)	95.27	96.00	98.40	98.63	99.03	99.74	99.39

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสมยังไม่มี

ความก้าวหน้ามาก เนื่องจาก “แม่วัยใส” มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สัดส่วนการคลอดบุตรของหญิงไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา โดยเพิ่มจากร้อยละ 13.37 เป็นร้อยละ 14.32 ในปี 2554 และเพิ่มเป็นร้อยละ 16.59 ในปี 2555 แม้ว่าภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันรณรงค์แก้ไขปัญหา “แม่วัยใส” หรือการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมของเด็กและเยาวชนไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี เช่น การจัดบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นและเยาวชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นในโรงพยาบาล สายด่วนมูลนิธิเพื่อนหญิง เป็นต้น นอกจากนี้ ประชากรมีแนวโน้มที่จะย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เขตเมืองเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.18 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 1.88 ในปี 2556 เหตุผลหลัก 3 อันดับแรกในการย้ายถิ่น ได้แก่ ติดตามคนในครอบครัว กลับภูมิลำเนา และหางานทำ

2.2) เด็กและเยาวชนไทยมีโอกาสด้านการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนเพิ่มขึ้น

แต่ยังไม่สามารถสร้างให้เด็กไทย “คิดเป็น ทำเป็น” ได้ โดยหน่วยงานภาครัฐมีแนวทางการดำเนินงานในการพัฒนาเด็กและเยาวชนวัยเรียนที่ชัดเจนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาให้ทัดเทียมนานาชาติ และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง อาทิ พัฒนาสติปัญญาเด็กไทย ส่งผลให้เด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัย จากการประเมินด้วยแบบบอนามัย 55 (พัฒนาการเด็กปฐมวัย) ร้อยละ 80.44 ได้รับการดูแลกระตุ้นพัฒนาการ (เป้าหมายร้อยละ 80) นอกจากนี้ ได้ดำเนินนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนไทยทุกคนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน อาทิ ทุนการศึกษาพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร นโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ กองทุนกู้ยืมของภาครัฐ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสด้านการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกระดับ ในภาพรวมเด็กและเยาวชนมีอัตราการเข้าเรียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 81.54 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 83.75 ในปี 2556 อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข พิจารณาจากคะแนนผลการทดสอบของนักเรียนใน 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าเกณฑ์การผ่านร้อยละ 50 ทุกวิชามาโดยตลอด ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 35.54 ในปี 2555 เหลือร้อยละ 35.15 ในปี 2556 นอกจากนี้ การผลิตและพัฒนาากำลังคนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ พิจารณาจากสัดส่วนนักเรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาที่มีแนวโน้มลดลงจาก 65 : 35 ในปี 2554 เป็น 66 : 34

ในปี 2555 ทั้งๆ ที่ตลาดแรงงานส่วนใหญ่ต้องการนักเรียนสายอาชีวะมากกว่านักเรียนสายสามัญหรือผู้จบปริญญาตรี ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) มีเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีวะเป็น 60 : 40

2.3) คนไทยได้รับหลักประกันสุขภาพอย่างทั่วถึง ในหลายรูปแบบ อาทิ ประกันสังคม สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยครอบคลุมคนไทยร้อยละ 99.87 ในปี 2556 ขณะที่สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 29.70 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 31.56 ในปี 2556 และสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากรดีขึ้น อาทิ แพทย์ 1 คน ต้องดูแลประชากรลดลงจาก 2,535 คน ในปี 2554 เหลือ 2,533 คน ในปี 2555 และพยาบาลวิชาชีพ 1 คน ต้องดูแลประชากรลดลงจาก 498 คน ในปี 2554 เหลือ 495 คน ในปี 2555 อย่างไรก็ตาม คนไทยมีแนวโน้มเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ 5 อันดับแรกเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจ และโรคมะเร็ง เนื่องจากพฤติกรรมในการดำรงชีวิต อาทิ การสูบบุหรี่ที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยด้วยโรคถุงลมโป่งพอง โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ โรคมะเร็งปอด การดื่มสุราที่เป็นสาเหตุของโรคตับแข็งและอุบัติเหตุ การใช้โทรศัพท์มือถือที่เป็นสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนน การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และพฤติกรรมเสี่ยงจากการบริโภคอาหาร เช่น อาหารจานด่วน อาหารประเภททอด ปิ้งย่าง หนักไปทางเนื้อกับไขมัน อาหารรสจัดๆ โดยเฉพาะหวานมากและเค็มจัด ไม่รับประทานผักผลไม้สด

2.4) คนไทยมีความใฝ่รู้ และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการที่ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีนโยบาย/แผนงาน/โครงการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ซึ่งเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ห้องสมุดมีชีวิต วันหนังสือเด็กแห่งชาติ โครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและโครงการประกวดหนังสือดีเด่น ส่งผลให้คนไทยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง ผลการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า สัดส่วนคนไทยที่อ่านหนังสือมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 68.6 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 81.8 ในปี 2556 และใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการหาความรู้ ติดตามข่าวสารได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 16.6 ล้านคนในปี 2555 เป็น 18.3 ล้านคนในปี 2556 นอกจากนี้ ภาครัฐได้จัดการศึกษานอกระบบ มีผู้ลงทะเบียนเรียนเพิ่มขึ้นจาก 1,808,384 คน (เป้าหมาย 1,681,040 คน) ในปี 2555 เป็น 2,724,494 คน (เป้าหมาย 2,010,140 คน) ในปี 2556 มีผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษานอกระบบ 2,229,991 คน (เป้าหมาย 1,456,370 คน) และจัดการศึกษาตามอัธยาศัย มีผู้รับบริการทุกกิจกรรม เพิ่มขึ้นจาก 9,800,000 คนตามเป้าหมายในปี 2555 เป็น 18,513,038 คน (เป้าหมาย 9 ล้านคน) ในปี 2556

2.5) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมมีความก้าวหน้าเป็นรูปธรรม ได้เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ผ่านกิจกรรมต่างๆ อาทิ รมรงค์ให้ทุกวันเป็นวันครอบครัว จัดงานวันแห่งครอบครัว ส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครอบครัว ควบคู่กับการฟื้นฟูบทบาทของสถาบันศาสนาในการส่งเสริมศีลธรรมและเป็นที่พึ่งในวิถีชีวิต โดยสนับสนุนให้สถาบันศาสนาเป็นที่พึ่งในวิถีชีวิต เช่น พัฒนาศักยภาพการบำบัดรักษาในชุมชน โดยใช้ศาสนสถาน (วัด/มัสยิด) เป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทั่วประเทศ และจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนา โดยการจัดสรรงบประมาณ ได้แก่ โครงการจัดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา โครงการจัดงานสัปดาห์ส่งเสริม

พระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา โครงการคลินิกคุณธรรม โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย โครงการส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และโครงการธรรมะสู่คนพิการ ตลอดจน สร้างค่านิยมให้คนไทยภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย และยอมรับความแตกต่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาทิ การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สู่อาเซียน การสร้างสรรค์วรรณกรรมอาเซียนร่วมสมัย

2.4.3 ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

1) การบรรลุเป้าหมายความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ปี 2556 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สัดส่วนมูลค่าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรร้อยละ 11.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 16.0 ขณะที่การผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจ อาทิ ยางพารา มันสำปะหลัง อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านความมั่นคงด้านรายได้ของเกษตรกร โดยสัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร ลดจากร้อยละ 36.56 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 36.23 ในปี 2556 และมีรายได้จากภาคเกษตรคิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด ซึ่งมีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของครัวเรือนในภาคการเกษตร เนื่องจาก ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การผลิตพลังงานทดแทนมีปริมาณเพิ่มขึ้น ได้แก่ เอทานอล ผลิตเพิ่มขึ้นจาก 1.34 ล้านลิตร/วัน ในปี 2555 เป็น 2.50 ล้านลิตร/วัน ในปี 2556 และ ไบโอดีเซล ผลิตเพิ่มขึ้น 2.40 ล้านลิตร/วัน ในปี 2555 เป็น 2.67 ล้านลิตร/วัน ในปี 2556 รวมทั้งมีการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ของเสียจากครัวเรือน วัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตร เพิ่มจาก 2,196 เมกะวัตต์ ในปี 2555 เป็น 2,633 เมกะวัตต์ ในปี 2556 แสดงถึงการพัฒนาพลังงานทดแทนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ปริมาณการใช้พลังงานความร้อน (แสงอาทิตย์ ชีวมวล และขยะ) มีการผลิตลดลงจาก 5,718 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ปี ในปี 2555 เป็น 5,279 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/ปี ในปี 2556

ตารางที่ 5 การพัฒนาความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน 2 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1.เพิ่มสัดส่วนมูลค่าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	1. สัดส่วนมูลค่าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)	12.1	12.3	12.7	11.6	12.2	11.6	11.2
2.ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพียงพอต่อความต้องการของตลาดพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหารอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มพื้นที่การทำ	1. ผลผลิตและต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของสินค้าเกษตร 1.1 ผลผลิต (ล้านตัน) - ข้าว - ยางพารา - อ้อยโรงงาน - มันสำปะหลัง - ปาล์มน้ำมัน	32.48 2.99 64.37 26.92 6.39	32.02 3.12 73.50 25.16 9.27	32.40 3.06 66.82 30.09 8.16	35.70 3.05 68.80 22.01 8.22	38.10 3.35 95.95 21.91 10.78	38.00 3.63 98.40 29.84 11.36	38.25 3.86 100.01 30.23 12.81

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
เกษตรกรรมยั่งยืน อย่างน้อยร้อยละ 5.0 ต่อปี รวมทั้งผู้บริโภค สามารถเข้าถึงอาหาร ที่มีคุณค่าทาง โภชนาการ และ ปลอดภัยได้อย่างทั่วถึง ในราคาที่เหมาะสม และเป็นธรรม	1.2 ต้นทุนการผลิต							
	- ข้าวนาปี (บาท/ตัน)	5,985	8,471	8,349	9,359	10,399	10,685	10,581
	- ข้าวนาปรัง (บาท/ตัน)	6,696	6,794	7,993	7,776	8,233	8,612	8,834
	- ยางแผ่นดิบ (บาท/ตัน)	34,733	38,452	41,473	43,172	52,431	64,204	65,252
	- อ้อยโรงงาน (บาท/ตัน)	572	634	672	690	663	711	787
	- มันสำปะหลัง (บาท/ตัน)	824	1,079	1,229	1,616	1,682	1,798	1,821
	- ปาล์มน้ำมัน (บาท/ตัน)	1,836	2,176	2,713	2,966	2,775	3,024	2,653
	2. จำนวนฟาร์มที่ได้รับรอง มาตรฐานในแต่ละปี เพิ่มขึ้น (แห่ง)							
	2.1 ฟาร์มสุกร	3,326	3,444	3,584	3,593	3,560	3,501	3,594
	2.2 ฟาร์มไก่เนื้อ	7,428	7,548	7,310	7,253	6,841	6,975	6,735
	2.3 ฟาร์มไก่ไข่	2,253	2,473	2,275	2,246	2,091	1,915	1,925
	2.4 ฟาร์มเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ	n/a	n/a	n/a	46,198	41,599	38,099	26,529
	3. พื้นที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืน							
	3.1 พื้นที่เกษตรอินทรีย์ (ล้านไร่)	0.120	0.106	0.192	0.213	0.219	0.205	n/a
3.เกษตรกรรมหลักประกัน ที่มั่นคงด้านอาชีพและ รายได้ มีความสามารถ ในการชำระหนี้สิน เพิ่มขึ้น รวมทั้ง เกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ ภาคเกษตรอย่าง ต่อเนื่อง	1. สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิ ทางการเกษตรต่อรายได้ เงินสดสุทธิของครัวเรือน เกษตรกร (ร้อยละ)	38.98	40.71	39.58	40.00	39.22	36.56	36.23
	2. สัดส่วนเกษตรกรรุ่นใหม่ ต่อเกษตรกรทั้งหมด	-- ยังไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ --						
	3. สัดส่วนเกษตรกรพึ่งพา ตนเองทางอาหารจากไร่นา และสัดส่วนเกษตรกรที่มี ความเสี่ยงและไม่ ปลอดภัยจากสารเคมี ทางการเกษตร	-- ยังไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ --						
	4. ระบบประกันภัยพืชผลที่ สามารถช่วยเหลือ เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง	-- ยังไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ --						
4.เพิ่มปริมาณการผลิต พลังงานทดแทนจาก พืชพลังงาน ได้แก่ เอทานอล และ ไบโอดีเซล ในปี 2559 ไม่น้อยกว่า 6.2 และ 3.6 ล้านลิตรต่อวัน ตามลำดับ และเพิ่ม	1. ปริมาณผลผลิตพลังงาน ทดแทนจากพืชพลังงาน และผลผลิตพลังงานไฟฟ้า และพลังงานความร้อนจาก ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ของ เสียจากครัวเรือนและวัสดุ เหลือใช้จากภาคเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร							

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ผลผลิตพลังงานไฟฟ้าและพลังงานความร้อนจากชีวมวล ก๊าซชีวภาพ ของเสียจากครัวเรือน วัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร ไม่น้อยกว่า 3,440 เมกะวัตต์ และ 5,564 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ในปี 2559 ตามลำดับ และส่งเสริมการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.1 เชื้อเพลิงชีวภาพ							
	- เอทานอล (ล้านลิตร/วัน)	0.48	0.88	1.25	1.23	1.19	1.34	2.50
	- ไบโอดีเซล (ล้านลิตร/วัน)	0.19	1.23	1.67	1.72	2.10	2.40	2.67
	1.2 ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน (ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ และขยะ) ในการผลิตไฟฟ้า (เมกะวัตต์)	n/a	n/a	1,695	1,767	1,975	2,196	2,633
	- ชีวมวล	n/a	n/a	1,618	1,650	1,790	1,960	2,321
	- ก๊าซชีวภาพ	n/a	n/a	70	103	159	193	265
	- ขยะ	n/a	n/a	7	13	26	43	47
	1.3 ปริมาณการใช้พลังงานความร้อน (แสงอาทิตย์ ชีวมวล และขยะ) (พันตันเทียบเท่า น้ำมันดิบ/ปี)	n/a	3,306	3,557	4,443	5,129	5,718	5,279

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) ประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตรได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ได้มีการกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกพืช อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และ อ้อยโรงงาน ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนจากการทำการเกษตร เนื่องจากมีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับความต้องการของพืชแต่ละชนิด ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น ทำให้มีรายสุทธิดังจากการจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้น การเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการเกษตรผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลที่กระจายอยู่ในทุกตำบล เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้และเทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ชุมชน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนในหลายรูปแบบ และมีแหล่งสาธิตเพื่อให้เกษตรกรเข้ามาฝึกปฏิบัติทำการเกษตรในพื้นที่ด้านการพัฒนาดิน ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ รวมทั้งสิ้น 5,464 ศูนย์ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้กว้างขวางมากขึ้น

2.2) การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นจนได้รับการยอมรับ สินค้าที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยในระดับ 3-5 ดาว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.69 ในปี 2553 เป็นร้อยละ 77.29 ในปี 2555 และในปี 2556 มีสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 4-5 ดาวที่ได้รับการคัดสรร 6,202 รายการ ยกย่องมาตรฐานการผลิตอาหารด้วย Primary GMP ได้แก่ อาหารทั่วไปที่เป็นของฝาก อาหารพื้นเมือง และสินค้า OTOP ให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และมีการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

รวมทั้งสิ้น 41,391 ราย เพื่อส่งเสริมด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายและสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับการรับรองมาตรฐานและความปลอดภัยของการผลิตด้านปศุสัตว์ ในปี 2556 มีฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐานจำแนกเป็น ฟาร์มสุกร 3,594 แห่ง ฟาร์มไก่เนื้อ 6,735 แห่ง และฟาร์มไก่ไข่ 1,925 แห่ง ซึ่งมีความปลอดภัย วิธีการเลี้ยงเป็นไปตามหลักวิชาการ ทั้งรูปแบบของโรงเรือน ชนิด และประเภทของอาหารรวมถึงยาที่ใช้ในการเลี้ยงปศุสัตว์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเกษตรกรรมผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (Good Agricultural Practice : GAP) 115,303 ราย 127,892 แปลง และอาหารมีความปลอดภัยร้อยละ 99.28 จำนวนฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน 26,529 ฟาร์ม

2.3) ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของเกษตรกรยังมีปัญหา แม้เกษตรกรมีรายได้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันก็มีหนี้สินเพิ่มขึ้น ครุว์เรือนเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 57,625 บาทต่อครัวเรือน ในปีเพาะปลูก 2555/56 แต่เกษตรกรก็มีหนี้สินของครัวเรือนเกษตรสูงถึง 76,697 บาทต่อครัวเรือน นอกจากนี้ แรงงานภาคเกษตรเริ่มมีจำนวนลดลง จาก 16.91 ล้านคน ในปีเพาะปลูก 2553/54 เป็น 16.20 ล้านคน ในปีเพาะปลูก 2555/56 แม้จะมีการดำเนินการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยบูรณาการงานระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงศึกษาธิการ อบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ในภาคเกษตรที่มีความสนใจในการประกอบอาชีพ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผ่านกลไกสถาบันอาชีวศึกษาก็ตาม อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนยังเป็นกลไกสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรได้ ในปี 2556 มีจำนวนสหกรณ์ 7,134 แห่ง สมาชิก 11.1 ล้านคน โดยสหกรณ์ภาคเกษตรมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 6.1 ล้านคน ในปี 2553 เป็น 6.5 ล้านคน ในปี 2556 นอกจากนี้ การร่วมกลุ่มในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งจำนวนสหกรณ์และสมาชิก แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มเพื่อพึ่งพาตนเองในเชิงเศรษฐกิจของชุมชนมากขึ้น

2.4) ความมั่นคงด้านอาหารและการพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชนมีความก้าวหน้า โดยพื้นที่ป่าชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2556 มีป่าชุมชนทั้งสิ้น 7,653 โครงการ 7,638 หมู่บ้าน พื้นที่มากกว่า 2.8 ล้านไร่ สามารถรักษาสมดุลของระบบนิเวศที่จะเป็นฐานการผลิตด้านการเกษตรและอาหาร และใช้เป็นแหล่งช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในพื้นที่ มีความมั่นคงด้านอาหาร การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตผ่านเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 561 ศูนย์ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองในเชิงของปริมาณ คุณภาพ โภชนาการ และความปลอดภัยด้านอาหาร เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มีศูนย์ข้าวชุมชน 2,160 ศูนย์ทั่วประเทศ เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาการผลิตข้าวและชาวนา และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไว้ใช้เองอย่างเพียงพอในชุมชน นับเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี

2.5) การใช้พลังงานชีวภาพในรูปแบบของความร้อนและเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การใช้ความร้อนจากพลังงานชีวภาพเพิ่มขึ้นจาก 4,525 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ในปี 2555 เป็น 4,804 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ ในปี 2556 และการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพ (เอทานอลและไบโอดีเซล) เพิ่มขึ้นจาก 4.1 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ เป็น 5.5 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ และจากการที่ภาครัฐมีนโยบายผลักดันให้มีการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะส่งผลให้มีการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ภาคเอกชนมีความสนใจที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนอีกด้วย โดยในปี 2556 พบว่า การลงทุนด้านพลังงานทดแทนทั้งจากภาครัฐและเอกชน คิดเป็นมูลค่า 75,822 ล้านบาท โดยลงทุนใน

พลังงานชีวภาพ 8,600 ล้านบาท ชีวมวล 2,309 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.3 และร้อยละ 3.0 ตามลำดับ สามารถลดการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศได้มากขึ้น

2.4.4 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีความก้าวหน้าในด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดี ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศชะลอตัวลงจากร้อยละ 6.4 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 2.9 ในปี 2556 เป็นผลจากการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ การลงทุนภาคเอกชนและการส่งออกหดตัว อัตราเงินเฟ้อร้อยละ 2.18 อยู่ในกรอบเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 3.5 ผลผลิตภาพการผลิตรวมลดลงเป็นร้อยละ 0.37 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรร้อยละ 11.2 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0

ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอยู่ที่อันดับ 27 ขณะที่ความสามารถในการประกอบธุรกิจอยู่ในอันดับที่ 18 ในปี 2556 สำหรับค่าใช้จ่ายและการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 0.37 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ในปี 2559 ส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเท่ากับ 51:49 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นเป็น 70:30 อย่างไรก็ตาม นับเป็นครั้งแรกที่ภาคเอกชนมีการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสูงกว่าภาครัฐ

สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ลดลงเป็นร้อยละ 14.0 เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้ต่ำกว่าร้อยละ 15 แต่การเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางรางยังต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 5.0 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ในส่วนของประสิทธิภาพการใช้พลังงานอยู่ที่ 14.93 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ลดความเข้มข้นการใช้พลังงานลงร้อยละ 2.0 สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายอยู่ที่ร้อยละ 10.9 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าพลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลงจากร้อยละ 12.7 เป็นร้อยละ 11.6 ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ให้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0

ตารางที่ 6 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน 2 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนา ฉบับที่ 10					แผนพัฒนา ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1. เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน								
1.1 เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ และอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3.5 ต่อปี	1. อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	5.04	2.48	-2.33	7.80	0.10	6.4	2.90
	2. อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	2.20	5.40	-0.90	3.30	3.80	3.0	2.18
1.2 ผลผลิตภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี	1. ผลผลิตภาพการผลิตรวม (ร้อยละ)	2.16	-0.27	-4.23	4.94	-1.45	3.38	0.73
1.3 เพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และเพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคบริการ	1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ล้านล้านบาท ณ ราคาประจำปี)	8,525	9,081	9,042	10,105	10,540	11,375	11,899
	1.1 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)	8.68	8.83	9.16	8.30	8.63	8.41	8.29

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รวมทั้งยกระดับอุตสาหกรรมสู่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชน และมีมูลค่าสูง	1.2 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)	12.1	12.3	12.7	11.6	12.2	11.6	11.2
	1.3 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(ร้อยละ)	39.60	40.13	38.59	40.76	38.99	39.14	38.08
	1.4 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการและอื่นๆ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)	51.72	51.05	52.26	50.95	52.38	52.45	53.63
1.4 พัฒนาสินค้าและบริการสร้างสรรค์ให้มีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี	1. อัตราการขยายตัวของสินค้าและบริการสร้างสรรค์ (ร้อยละ)	2.8	2	-3.9	2.1	0.4	0.4	n.a.
2. เลื่อนอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศโดย IMD เป็นอันดับ 16 ของโลกและเพิ่มอันดับความสามารถในการประกอบธุรกิจให้เป็น 1 ใน 10 ของโลก	1. อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศที่จัดทำโดย IMD	33	27	26	26	27	30	27
	2. อันดับความสามารถในการประกอบธุรกิจโดยธนาคารโลก	18	15	12	12	19	17	18
3. เพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.0 และเพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในระยะต่อไป โดยมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้นเป็น 70:30	1. สัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP (ร้อยละ)	0.20	0.20	0.24	0.19	0.26	na	0.37
	2. สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ	45:55	37:63	41:59	na	41:59	na	51:49
4. ลดสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้ต่ำกว่าร้อยละ 15.0 และเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางรางเป็นร้อยละ 5.0	1. สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(ร้อยละ)	17.1	17.1	15.1	15.2	14.7	14.4 ¹	14.0 ²
	2. สัดส่วนการขนส่งทางราง (ร้อยละ)	2.2	2.4	2.0	2.1	2.0	2.0	n.a.
5. เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.0 ลดสัดส่วนการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 และลดความเข้มการใช้พลังงานลงร้อยละ 2.0	1. สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (ร้อยละ) - ไม่รวม NGV	5.4	6.3	7.0	7.8	9.2	9.9	10.9
	- รวม NGV	5.7	7.3	8.8	10.2	11.9	13.0	n.a.
	2. สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าพลังงานต่อ GDP (ร้อยละ)	9.8	12.7	8.8	9.5	11.7	12.7	11.6

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
	3. ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Energy Intensity)(พินตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พินล้านบาท)	15.23	15.10	15.65	15.29	15.34	14.97	14.93

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืนมีความก้าวหน้าระดับหนึ่ง ดังนี้

2.1.1) การส่งออกสินค้าพื้ตัวค่อนข้างช้า แต่ยังสามารถรักษาสัดส่วนการส่งออกในตลาดหลัก ในปี 2556 การส่งออกมูลค่า 225,397 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 0.2 จากที่ขยายตัวร้อยละ 3.1 ในปี 2555 เป็นผลจากการชะลอตัวทั้งปริมาณและราคาของสินค้าส่งออกหลัก อาทิ สินค้าเกษตร ข้าว ยางพารา และสินค้าประมง สินค้าอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะฮาร์ดดิสก์ ไทยส่งออกไปตลาดอาเซียนมากที่สุดร้อยละ 25.94 รองลงมา ได้แก่ จีนและสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 11.93 และร้อยละ 10.05 ตามลำดับ ส่วนตลาดญี่ปุ่นมีสัดส่วนร้อยละ 9.72 ยังคงหดตัวต่อเนื่อง จากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินเยน

2.1.2) การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่การลงทุนของไทยในต่างประเทศหดตัว ในปี 2556 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีมูลค่า 391,938.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.79 จากปี 2555 สาขาการผลิตมีมูลค่าการลงทุนมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 39.65 รองลงมา ได้แก่ สาขาการเงินและการประกันภัยและสาขาอสังหาริมทรัพย์ ประเทศที่เข้ามาลงทุนสูงสุด ได้แก่ ญี่ปุ่น ร้อยละ 52.58 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร การลงทุนของไทยในต่างประเทศหดตัวลง ในปี 2556 มีมูลค่า 206,163.71 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 48.46 จากปี 2555 สาขาที่มีการลงทุนมากที่สุด ได้แก่ การผลิต การทำเหมือง และการขายส่งและการขายปลีกฯ ประเทศที่เป็นแหล่งลงทุนของไทยมากที่สุด คือฮ่องกง รองลงมาเป็น สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย ตามลำดับ

2.1.3) ผลิตภาพการผลิตรวมลดลงในปีที่สองของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวลดลงจากร้อยละ 3.38 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 0.73 ในปี 2556 ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย ผู้ประกอบการชะลอการผลิตสินค้าและบริการ มีการใช้กำลังการผลิตเพียงร้อยละ 64.35 ผลิตภาพการผลิตรวมภาคอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 1.53 ภาคการเกษตรหดตัวร้อยละ 1.17 ส่วนภาคบริการขยายตัวร้อยละ 3.65

2.1.4) โครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ภาคบริการและอื่นๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การผลิตภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง จากสัดส่วนร้อยละ 8.41 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 8.29 ในปี 2556 ขยายตัวร้อยละ 1.4 โดยผลผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันมีปริมาณเพิ่มขึ้น ส่วนผลผลิตข้าวลดลงจากผลกระทบภาวะภัยแล้ง ขณะที่ราคาสินค้าเกษตรหลักสำคัญตกต่ำ เนื่องจากผลผลิตในตลาดโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการ สำหรับการผลิตกุ้งเพาะเลี้ยงลดลง เนื่องจากปัญหาโรคตายด่วนในกุ้ง ส่วนการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรลดลงจากร้อยละ 11.6 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 11.2 ในปี 2556 เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบและการส่งออกลดลง

การผลิตภาคอุตสาหกรรมค่อนข้างทรงตัว สัดส่วนลดลงจากร้อยละ 39.14 เป็นร้อยละ 38.08 อุตสาหกรรมที่มีการผลิตหดตัว ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์และ

ชิ้นส่วน และเครื่องนุ่งห่ม ส่วนอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัว อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์ ผลิตภัณฑ์เหล็กและวัสดุก่อสร้าง และสิ่งทอ **ภาคบริการมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ** เป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ที่สุด การผลิตภาคบริการและอื่นๆ มีสัดส่วนร้อยละ 53.63 สาขาที่สำคัญ ได้แก่ การค้าส่งค้าปลีก การขนส่งคมนาคม การเงินและการธนาคารและโรงแรมและภัตตาคาร ทั้งนี้ การท่องเที่ยวและโรงแรมนับเป็นสาขาที่มีศักยภาพสูง ในปี 2556 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสูงสุด 26.55 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.76 ทำรายได้ให้ประเทศ 1,293.3 พันล้านบาท เป็นนักท่องเที่ยวจากจีนมากที่สุด

2.1.5) การสร้างธุรกิจใหม่ด้วยแนวคิดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์
เพิ่มขึ้น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์หรือคุณค่าเพิ่มทางสังคม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญต่อประเทศสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมการออกแบบ ร้อยละ 2.49 อุตสาหกรรมทัศนศิลป์ ร้อยละ 1.82 และอุตสาหกรรมแฟชั่น ร้อยละ 1.58

2.1.6) การพัฒนาระดับอุตสาหกรรมไทยให้เป็นอุตสาหกรรมสีเขียวมีความก้าวหน้ามากขึ้น กรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศเชิงพื้นที่ (Eco Industrial Complex) ตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนา ส่งเสริมความเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-Town) ให้เป็นรูปธรรมภายในปี 2561 และได้พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมเดิมที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2553 - 2556 จำนวน 9 พื้นที่ ได้แก่ สวนอุตสาหกรรมโรจนะ พระนครศรีอยุธยา สวนอุตสาหกรรมบางกะดี ปทุมธานี เขตอุตสาหกรรม 304 อินดัสเตรียล ปาร์ค ปราจีนบุรี สวนอุตสาหกรรมศรีราชา ชลบุรี สวนอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี ปราจีนบุรี เขตประกอบการอุตสาหกรรมไออาร์พีซี ระยอง ชุมชนอุตสาหกรรม ไอ.พี.พี. ระยอง เขตประกอบการอุตสาหกรรมเหมราชระยอง และเขตประกอบการอุตสาหกรรมเหมราชสระบุรี สำหรับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนดเป้าหมายยกระดับนิคมอุตสาหกรรมมุ่งสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-Industrial Town) ปีละ 3 แห่ง ภายในระยะเวลา 10 ปี (2553-2562) ในปี 2553-2556 ดำเนินการพัฒนาระดับนิคมอุตสาหกรรมนำร่อง 12 นิคม ได้แก่ นิคมฯ ภาคเหนือ (จ. ลำพูน) นิคมฯ อมตะนคร นิคมฯ อีสเทิร์นซีบอร์ด นิคมฯ หนองแค นิคมฯ บางปู นิคมฯ แหลมฉบัง นิคมฯ บางชัน นิคมฯ สมุทรสาคร นิคมฯ อมตะซิตี้ นิคมฯ บางปะอิน นิคมฯ ลาดกระบัง และนิคมฯ บางพลี และในปี 2556 มีนิคมฯ นำร่อง 6 แห่งได้รับการรับรองเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในระดับ Eco-Champion ชั้นที่ 3 (ผ่านเกณฑ์ 47 เกณฑ์ของตัวชี้วัด 5 มิติ 22 ด้าน) ได้แก่ นิคมฯ แหลมฉบัง นิคมฯ สมุทรสาคร นิคมฯ บางชัน นิคมฯ ภาคเหนือ นิคมฯ อมตะซิตี้ และนิคมฯ หนองแค

2.2) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาของไทยเพิ่มขึ้น แต่ยังห่างจากเป้าหมายอยู่มาก และเป็นครั้งแรกที่ภาคเอกชนมีการลงทุนสูงกว่าภาครัฐ สัดส่วนค่าใช้จ่ายและการลงทุนวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.26 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2554 เป็นร้อยละ 0.37 ในปี 2556 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย พบว่า ไทยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาต่ำกว่าเกาหลีใต้ที่มีสัดส่วนฯ ร้อยละ 3.74 ญี่ปุ่น ร้อยละ 3.25 ไต้หวัน ร้อยละ 3.02 ในกลุ่มประเทศอาเซียนประเทศที่มีค่าใช้จ่ายวิจัยและพัฒนาสูงกว่าไทย ได้แก่ สิงคโปร์และมาเลเซีย **ภาคเอกชนมีการลงทุนวิจัยและพัฒนาสูงกว่าภาครัฐเป็นครั้งแรก** โดยมีสัดส่วนการลงทุนภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มจาก 41:59 ในปี 2554 เป็น 51:49 ในปี 2556 นับเป็นครั้งแรกที่ภาคเอกชนมีการลงทุนวิจัยและพัฒนาสูงกว่าภาครัฐ มูลค่าการลงทุนในภาคเอกชน 20,680 ล้านบาท และภาครัฐ 20,200 ล้านบาท **ค่าขอรับสิทธิบัตรและจำนวนสิทธิบัตรการประดิษฐ์ที่ได้รับอนุมัติยังมีจำนวนน้อยมาก** ในปี 2556 มีการยื่นขอสิทธิบัตรในประเทศไทยทั้งสิ้น 11,209

รายการ เป็นการยื่นขอจดทะเบียนของไทยร้อยละ 30.83 และต่างชาติเกือบร้อยละ 70 และไทยได้รับสิทธิบัตรร้อยละ 40.88 เป็นคำขอรับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ จำนวน 52 รายการ

2.3) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม มีผลการพัฒนาก้าวหน้าในหลายด้าน

2.3.1 ความสามารถในการแข่งขันของไทยมีอันดับลดลงในปี 2557 จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบัน IMD พบว่า ในปี 2557 อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยอยู่อันดับที่ 29 จาก 60 ประเทศ ปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 27 ในปี 2556 โดยเกือบทุกปัจจัยหลักมีอันดับลดลง **สมรรถนะทางเศรษฐกิจ** ปรับตัวลดลงจากปัจจัยเศรษฐกิจภายในประเทศจากการที่เศรษฐกิจขยายตัวลดลง ขณะที่**ประสิทธิภาพของภาครัฐ** เกือบทุกปัจจัยย่อยมีอันดับลดลง อาทิ การอบการบริการด้านสถาบัน กฎหมายด้านธุรกิจ และกรอบการบริหารด้านสังคม สำหรับ**ประสิทธิภาพของภาคเอกชน** ทุกปัจจัยย่อยมีอันดับลดลง โดยเฉพาะผลิตภาพและประสิทธิภาพ ส่วน**โครงสร้างพื้นฐาน** ยังพัฒนาได้ช้าและอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยชี้วัดย่อยส่วนใหญ่อยู่ในอันดับต่ำและมีอันดับลดลง อาทิ ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อันดับที่ 46 ความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานอันดับ 28 และปัจจัยด้านการศึกษาอันดับที่ 54 และโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีปรับอันดับดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ 41

อันดับความยากง่ายในการทำธุรกิจไม่เปลี่ยนแปลง ผลการจัดอันดับความยากง่ายในการทำธุรกิจ (Doing Business) โดยธนาคารโลก ในปี 2557 ไทยอยู่ในอันดับที่ 18 จาก 189 ประเทศทั่วโลก สาขาที่อันดับปรับดีขึ้น ได้แก่ การขออนุญาตก่อสร้าง การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง และสาขาที่ปรับลดอันดับลง ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การขอใช้ไฟฟ้า การจดทะเบียนทรัพย์สิน การได้รับสินเชื่อ และการค้าระหว่างประเทศ

2.3.2 การจ้างงานค่อนข้างทรงตัวในช่วง 2 ปี ของแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ขณะที่**ผลิตภาพแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** ในปี 2556 ตลาดแรงงานค่อนข้างตึงตัว มีการจ้างงาน 38.93 ล้านคน เป็นการเพิ่มขึ้นในภาคนอกภาคเกษตรกรรม ส่วนภาคเกษตรกรรมมีการจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 0.67 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 0.69 ในปี 2556 จำนวนผู้ว่างงาน 280,000 คน ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเนื่องจากมาตรการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาทต่อวัน แต่ไม่ได้ส่งผลกระทบให้มีการเลิกจ้างงานในวงกว้างมากนัก **ผลิตภาพแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** จาก 125,755 บาทต่อคน ในปี 2555 เป็น 129,470 บาทต่อคน ในปี 2556 ภาคเกษตรกรรมมีผลิตภาพแรงงาน 27,699 บาทต่อคน ภาคนอกเกษตรกรรมมีผลิตภาพแรงงาน 193,852 บาทต่อคน ผลิตภาพแรงงานไทยด้านเกษตรกรรมต่ำกว่าผลิตภาพแรงงานในภาคการผลิตประมาณ 12 เท่า

2.3.3 ต้นทุนโลจิสติกส์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 14.4 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2555 เป็นร้อยละ 14.0 ในปี 2556 เป็นการลดลงของต้นทุนด้านการเก็บรักษาสินค้าคงคลังมากที่สุด เนื่องจากผู้ประกอบการมีระบบบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีแนวโน้มลดลง การดำเนินงานสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย อาทิ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย ฉบับที่ 2 (2556-2560) ให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการจัดการโซ่อุปทานเพื่อความสามารถในการแข่งขัน

2.3.4 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ความต้องการใช้พลังงานของประเทศมี

แนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศในปี 2556 มีปริมาณ 75,214 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากปี 2555 สาขาที่มีการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายมากที่สุด ได้แก่ สาขาการขนส่ง และสาขาอุตสาหกรรมการผลิตร้อยละ 35.8 รองลงมา ได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 15.11 ส่วนประสิทธิภาพการใช้พลังงานมีแนวโน้มดีขึ้น ในปี 2556 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ 14.93 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อพันล้านบาท จาก 14.97 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อพันล้านบาท ในปี 2555 เป็นไปตามเป้าหมายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ที่กำหนดลดความเข้มการใช้พลังงานลงร้อยละ 2.0 นั่นคือในปี 2559 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานอยู่ที่ 14.9 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อพันล้านบาท ขณะที่การใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2556 ประเทศไทยมีการใช้พลังงานทดแทน 8,232 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ คิดเป็นร้อยละ 10.9 ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย เพิ่มขึ้นจาก 7,292 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบในปี 2555 ส่งผลให้มีการลดการนำเข้าพลังงานคิดเป็นมูลค่า 203,822 ล้านบาท และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 25.25 ล้านตัน โดยในปี 2556 มีการนำเข้าพลังงานมูลค่า 1.42 ล้านล้านบาท ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 2.0

2.4) การบริหารจัดการหนี้สาธารณะยังอยู่ในกรอบวินัยทางการคลัง โดยสัดส่วนหนี้สาธารณะปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 43.99 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2555 มาอยู่ที่ร้อยละ 45.71 ในปี 2556 หนี้สาธารณะคงค้างรวม 5,449,795.99 ล้านบาท ยังอยู่ในกรอบวินัยการคลังที่กำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เป็นการก่อหนี้ของรัฐบาลมากที่สุดร้อยละ 32.10 เพื่อชดเชยการขาดดุล และการค้าประกันสถาบันการเงินเฉพาะกิจโดยเฉพาะการค้าประกันการกู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อใช้ในโครงการรับจำนำข้าว ส่วนอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 3.5 โดยในปี 2556 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 2.18 ชะลอตัวจากร้อยละ 3.02 ในปี 2555 เป็นการลดลงของหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และหมวดพลังงาน ซึ่งเป็นผลจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศที่ลดลงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

2.4.5 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

1) การบรรลุเป้าหมายการสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม จากรายงาน The Global Enabling Trade Report 2014 ของสถาบัน The World Economic Forum พบว่า ดัชนีความสามารถการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index: ETI) ของประเทศไทยในปี 2556 ไม่แตกต่างจากปี 2555 โดยได้คะแนนรวม 4.2 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 57 แต่เนื่องจากมีจำนวนประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับเพิ่มขึ้นจาก 132 ประเทศ เป็น 138 ประเทศ จึงถือได้ว่าความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้าของประเทศดีขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย สำหรับ อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจในภาพรวมลดลง จากอันดับที่ 17 ในปี 2555 มาอยู่ในอันดับที่ 18 ในปี 2556 จากทั้งหมด 185 ประเทศ แต่ยังคงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เนื่องจากมีประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับเพิ่มขึ้น 2 ประเทศ (จาก 183 ประเทศในปี 2555)

สัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงทางการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมดีขึ้น จากร้อยละ 47.32 ในปี 2555 เป็น 57.91 ในปี 2556 โดยการใช้สิทธิประโยชน์จากเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) ในปี 2556 ภาคส่งออกไทยได้รับประโยชน์ด้านภาษีจาก FTA รวมมูลค่าภาษีที่ประหยัดได้ถึง 135,855 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 25,013 ล้านบาท สำหรับต้นทุนการประกอบธุรกิจมีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2556 จากการประมาณการเบื้องต้นพบว่า สัดส่วนต้นทุนค่าขนส่ง

สินค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเท่ากับร้อยละ 7.4 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับในปี 2555 ขณะที่สัดส่วนต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลังเท่ากับร้อยละ 5.3 ลดลงจากร้อยละ 5.7 ในปี 2555 สำหรับอัตราการเติบโตของมูลค่าการค้าขายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาค (มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป.ลาว และ กัมพูชา) ในปีงบประมาณ 2556 ชะลอตัวลงเล็กน้อย จากร้อยละ 2.23 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 1.51 ในปี 2556 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ขยายตัวเพิ่มร้อยละ 15.0 ต่อปี

**ตารางที่ 7 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม 2 ปีแรก
ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11**

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	55	56
1.ระบบห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาคมีความเชื่อมโยงระหว่างกันเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง	1.ดัชนีความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index)(คะแนน)	-	-	4.1	4.1	4.2	4.2	4.2
	1.1 ดัชนีชี้วัดย่อยความสามารถในการบริหารจัดการ ณ พรมแดนของประเทศไทย	-	-	4.6	4.6	4.4	4.4	4.7
	1.2 ดัชนีชี้วัดย่อยความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ	-	-	4.2	4.2	4.3	4.3	4.3
2. ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์และความมั่นคงร่วมกัน	1. อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ	18 (175 ปท.)	15 (178 ปท.)	13 (181ปท.)	12 (183 ปท.)	19 (183 ปท.)	17 (183 ปท.)	18 (185 ปท.)
	1.1 ด้านการเริ่มต้นธุรกิจ	28	36	44	89	95	79	86
	1.2 ด้านการได้รับสินเชื่อ	33	36	68	69	72	67	71
	1.3 ด้านการค้าระหว่างประเทศ	103	50	10	12	12	20	25
	1.4 ด้านการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลง	44	26	25	25	25	26	22
	1.5 ด้านการขออนุญาตก่อสร้าง	3	12	12	13	12	13	13
3. เพิ่มสัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.0 ในปี 2559 ภายใต้ความตกลงทางการค้าเสรีในทุกกรอบที่เจรจาแล้วเสร็จและเพิ่มโอกาสและทางเลือกบนพื้นฐานของประโยชน์และข้อจำกัดของประเทศในการเข้าถึงตลาดใหม่ที่เป็นกรอบการค้าเสรีที่จะมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต	1. สัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวม (ร้อยละ)	-	-	61.42	56.79	51.18	47.32	57.91

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	55	56
4. เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุนโดยตรงของไทยในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 และร้อยละ 10.0 ต่อปีตามลำดับ	1. อัตราการเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศในอนุภูมิภาค ² (ร้อยละ)	-	28.38	-10.53	21.51	15.65	2.23	1.51
	2. อัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนของผู้ประกอบการไทย (เงินลงทุนโดยตรง)							
	2.1 ในประเทศอนุภูมิภาค	211.89	215.77	-7.88	-73.64	18.61	58.86	-21.10
	2.2 ในภูมิภาคอาเซียน	19.33	268.33	-50.43	83.86	-30.83	20.17	-45.50

หมายเหตุ: () = อันดับของประเทศไทยปี 2553 เมื่อปรับตามฐานการประเมินผลการจัดอันดับปี 2554 ที่ประเมินจากตัวชี้วัด 9 ด้าน

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางการยุทธศาสตร์

2.1) การขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาค

ในภูมิภาคอาเซียนได้รับการส่งเสริมความเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตามกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ที่มีการผลักดันโครงการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงภูมิภาคต่างๆของไทย โดยมีการพัฒนาเส้นทางตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ ทั้งการปรับปรุงสะพานข้ามแม่น้ำ ปรับปรุงถนน และปรับปรุงทางรถไฟ เพื่อเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างประเทศ รวมทั้งมีพัฒนาการอำนวยความสะดวกการผ่านแดน โดยการผลักดันการเปิดและยกระดับจุดผ่านแดนที่มีศักยภาพทางการค้าและการคมนาคม เพื่อขยายปริมาณการค้าผ่านแดนและเพิ่มช่องทางการเดินทางสัญจรระหว่างประชาชน ตลอดจนได้ผลักดันโครงการพัฒนาร่วมและการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนต่างๆ ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ผลการจัดอันดับความสามารถการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index: ETI) ในส่วนของดัชนีการบริหารจัดการจุดผ่านแดนมีอันดับลดลงจากอันดับที่ 47 ในปี 2555 เป็นอันดับที่ 56 ในปี 2556 ซึ่งให้เห็นว่าแม้ในปี 2556 ประเทศไทยมีการพัฒนาการด้านการอำนวยความสะดวกของจุดผ่านแดนแล้ว แต่เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ อาจจะมีการพัฒนาที่ล่าช้ากว่า ส่วนดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมีความสามารถในการแข่งขันเท่าเดิม คืออยู่ในอันดับที่ 46 จากทั้งหมด 138 ประเทศ

2.2) พื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้รับการพัฒนาให้เชื่อมโยงกับ

ประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว โดยพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนให้มีบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาระบบศุลกากรเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเชื่อมโยงข้อมูลด้านอิเล็กทรอนิกส์ โดยการเชื่อมโยงเอกสารระหว่างประเทศตามระบบ National Single Window (NSW) ขณะนี้ มีหน่วยงานที่สามารถดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ NSW อย่างเป็นทางการ 16 หน่วยงาน และ ASEAN Single Window (ASW) ซึ่งได้ทำการทดสอบการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับ 6 ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม นอกจากนี้ ดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมภาคธุรกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยดำเนินการหารือร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อยกระดับการให้บริการ และปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าร่วมกับกลุ่มอุตสาหกรรมภาคธุรกิจต่างๆ ตลอดจนบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านตามกรอบความร่วมมือ

² ประเทศในอนุภูมิภาค ได้แก่ ประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย สปป.ลาว กัมพูชา และเมียนมาร์

ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น กรอบความร่วมมือ Greater Mekong Subregion (GMS) และ The Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle (IMT-GT) เป็นต้น

2.3) ทุกภาคส่วนมีการเตรียมพร้อมรับประชาคมอาเซียน จากความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องประชาคมอาเซียน รวมทั้งความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาด้านการเงินการคลัง การค้า และการท่องเที่ยว เพื่อเตรียมพร้อมด้านการบริหารจัดการด้านการค้า และส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน มีการทำงานแบบบูรณาการเป็นเครือข่าย รวมทั้งการกำหนดคุณภาพด้านสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล โดยพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งในการตรวจสอบสินค้าปศุสัตว์นำเข้าและส่งออกให้มีมาตรฐาน รองรับผลกระทบจากการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

2.4) ไทยยังรักษาความสมดุลในปฏิสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในการเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตามกรอบความร่วมมือที่ดำเนินการอยู่ ทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (GMS) ความร่วมมือประเทศลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Mekong - Japan Cooperation Framework) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APEC) แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) สำหรับความร่วมมือกรอบอาเซียน (ASEAN) ได้ดำเนินการไปแล้วประมาณร้อยละ 80 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) โดยไทยเป็นประเทศที่มีความคืบหน้าเป็นอันดับสองรองจากประเทศสิงคโปร์

2.5) ผู้ประกอบการและแรงงานไทยได้รับการพัฒนา ทั้งด้านภาษา ความรู้ ประสบการณ์และขีดความสามารถการแข่งขัน เพื่อพร้อมสำหรับการขยายการค้าการลงทุนชายแดนและการค้าภูมิภาค พร้อมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปต่างประเทศ ตลอดจนมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและสิทธิพิเศษของผู้ประกอบการระดับมาตรฐาน Authorized Economic Operator (AEO) เพื่อเป็นการรับรองผู้ประกอบการตามมาตรฐานขององค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ มีผู้ประกอบการที่รับรองสถานะภาพเป็น AEO แล้ว จำนวน 74 ราย แบ่งเป็นผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก 46 ราย และตัวแทนออกของ 28 ราย และอยู่ระหว่างตรวจสอบคุณสมบัติ 105 ราย แบ่งเป็นผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก 49 ราย และตัวแทนออกของ 56 ราย และตรวจสอบคุณสมบัติและสถานประกอบการแล้วเสร็จ จำนวน 64 ราย โดยแบ่งเป็นผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก 21 ราย และตัวแทนออกของ 43 ราย

2.6) การมีส่วนร่วมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคภัย โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานและบริหารจัดการเพื่อเตรียมการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 12 เขตสุขภาพ เพื่อสนับสนุนการเป็นเมืองศูนย์กลางบริการสุขภาพใน ASEAN และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสาธารณสุขและสถานบริการสุขภาพภาครัฐตามแนวตะเข็บชายแดนให้มีศักยภาพในการให้บริการทั้งทางด้านวิชาการและด้านบริการสุขภาพกับทุกภาคส่วนในระดับอาเซียน

2.7) การใช้สิทธิประโยชน์จากเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) เพิ่มขึ้น โดยในปี 2556 ภาคส่งออกไทยได้รับประโยชน์ด้านภาษีจาก FTA รวมมูลค่าภาษีที่ประหยัดได้ถึง 135,855 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 25,013 ล้านบาท โดยที่ผ่านมาได้มีการผลักดันการจัดทำความตกลงการค้าเสรี และวางแนวทางป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำเขตการค้าเสรี จากการเข้าร่วม

เจรจาการค้าเสรี (FTAs) ทั้งระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งการประชุมการจัดทำเขตการค้าเสรีต่อเนื่อง และจัดทำเขตการค้าเสรีใหม่ระหว่างไทยกับคู่เจรจา รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า โดยให้ความช่วยเหลือแก่ภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า หรือสามารถใช้สิทธิประโยชน์เพื่อการส่งออกภายใต้ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวหรือแข่งขันได้ โดยให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในด้านต่างๆ สำหรับในปี 2556 มีโครงการที่ขอรับความช่วยเหลือและได้รับอนุมัติโครงการแล้วจำนวน 11 โครงการ วงเงิน 118.68 ล้านบาท

2.4.6 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1) การบรรลุเป้าหมายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในปีที่สองของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีการดำเนินการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์มีร้อยละ 20.40 สูงกว่าเป้าหมายของแผนฯ ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 19 เพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนได้ 8,602 ไร่ สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนไม่น้อยกว่าปีละ 5,000 ไร่ ขณะที่พื้นที่ป่าไม้มีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศจากร้อยละ 33.65 ในปี 2555 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ สามารถขยายพื้นที่ชลประทานครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ ได้มากขึ้น 481,405 ไร่ สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้เพิ่มพื้นที่ชลประทานเฉลี่ยปีละ 200,000 ไร่

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลักและแม่น้ำสายสำคัญที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไป มีร้อยละ 77 ลดลงจากร้อยละ 82 ในปี 2555 ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 13 เนื่องจากการตรวจพบปริมาณโลหะหนักเกินมาตรฐานในหลายพื้นที่ การกำจัดขยะชุมชนอย่างถูกหลักสุขาภิบาลลดลงเหลือร้อยละ 27 ต่ำกว่าเป้าหมาย ขณะที่การนำขยะกลับมาใช้ใหม่มีแนวโน้มลดลงเหลือเพียงร้อยละ 19 ในปี 2556 จากร้อยละ 26 ในปี 2554 ต่ำกว่าเป้าหมายของแผนฯ ที่กำหนดให้มีไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ จัดทำระบบป้องกันและเตือนภัยธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อมและธรณีพิบัติภัย จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ แผนระดับกลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2553 – 2562 จัดทำข้อมูลแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยต่างๆ ทั่วประเทศ วางแผนการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยและการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสม พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่อย่างจริงจังและมีมาตรฐานตามหลักสากล รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพชุมชนร่วมกันจัดการภัยพิบัติ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการป้องกัน แก้ไข บรรเทา ฟื้นฟู ความเสียหายจากภัยพิบัติ

ตารางที่ 8 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
1. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยรักษาพื้นที่อนุรักษ์ไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.0 เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้	1. สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ (ร้อยละ)	-	33.44	33.56	33.56	33.56	33.65	31.57
	2. สัดส่วนพื้นที่อนุรักษ์ต่อพื้นที่ประเทศ (ร้อยละ)	18.70	19.13	19.99	19.99	20.01	20.40	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ได้ร้อยละ 40.0 ของพื้นที่ประเทศ และเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนไม่น้อยกว่าปีละ 5,000 ไร่	3. พื้นที่ปลูกป่าชายเลน (ไร่)	1,070	11,496	6,257	414	869	1,797	8,602
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำและการบรรเทาอุทกภัย รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ชลประทานเฉลี่ยปีละ 200,000 ไร่ เพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร	1. สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำต่อจำนวนหมู่บ้านทั้งประเทศ (ร้อยละ)	8.65	-	8.64	-	3.17	-	7.19
	2. สัดส่วนจำนวนหมู่บ้านที่ประสบอุทกภัยต่อจำนวนหมู่บ้านทั้งประเทศ	17.14	51.29	45.16	64.69	71.22	16.03	28.47
	3. พื้นที่ชลประทาน (ล้านไร่)	28.14	28.35	28.72	29.34	29.60	29.83	30.31
	4. ปริมาณกักเก็บน้ำต่อจำนวนประชากร (ลบ.ม./คน)	1,165	1,159	1,159	1,154	1,153	1,148	1,143
3. สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากการพัฒนา โดยควบคุมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลักและแม่น้ำสายสำคัญให้อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไป (ร้อยละ)	1. สัดส่วนคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำหลักและแม่น้ำสายสำคัญที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่พอใช้ขึ้นไป (ร้อยละ)	78	72	71	75	85	82	77
	2. สัดส่วนคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก (ร้อยละ)	1	1	5	5	3	1	13
	3. ปริมาณ PM ₁₀ เฉลี่ยรายปี (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	52.89	44.94	43.65	41.95	39.22	42.40	44.35
	4. อัตราการกำจัดขยะชุมชนถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50.0 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30.0	32.1	24	25	24	22	24	27
	5. อัตราการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (ร้อยละ)	22	14	16	16	16	21	19
4. เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติให้มีความพร้อมทั้งระดับประเทศ พื้นที่ และชุมชน	1. เครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	- จัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2551-2555 - จัดทำแผนของกระทรวง ทบวง กรม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น แผนบรรเทาภาวะโลกร้อนด้านการเกษตร พ.ศ. 2551-2554 แผนปฏิบัติการลดโลกร้อนของ กทม. พ.ศ. 2550-2555 เป็นต้น - จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ จัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) - จัดตั้งศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ จัดทำฐานข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฯลฯ					จัดทำระบบป้องกันและเตือนภัยธรณีวิทยา สิ่งแวดล้อมและธรณีพิบัติภัย จัดทำแผนแม่บทด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10					แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	
		2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
5. เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	2. ฐานข้อมูลและแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งระดับประเทศ ภูมิภาค และจังหวัด	ฐานข้อมูลและแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติด้านน้ำป่าไหลหลาก โคลนถล่ม พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ในระดับประเทศ จัดทำแผนการบริหารจัดการและพัฒนาลุ่มน้ำทั้ง 25 ลุ่มน้ำ มีฐานข้อมูลพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม					แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทั้งระดับประเทศ และพื้นที่พัฒนาคลังข้อมูล ระบบพยากรณ์และเตือนภัยให้ครอบคลุมมากขึ้น จัดทำฐานข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเทคโนโลยีด้านการป้องกันสาธารณภัยผ่านระบบ GPRS	
	3. กลไกการเฝ้าระวังและระบบเตือนภัยล่วงหน้าในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ	ในปี 2554 มีการติดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวัง 43 จังหวัด จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยง 75 จังหวัด มีหอกระจายข่าวและระบบแจ้งเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัยสึนามิ มีเครือข่ายชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งหากบูรณาการและปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น จะสามารถสร้างระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขได้					มีเครือข่ายเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นเป็น 48 จังหวัด จากจังหวัดที่เป็นพื้นที่เสี่ยง 75 จังหวัด ทำหน้าที่เฝ้าระวังประสานงานและแจ้งเตือนภัย มีระบบพยากรณ์และเตือนภัยด้านน้ำและการจัดการแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่	
	4. ปริมาณและมูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ล้านบาท)	2,120	7,933	5,568	17,952	24,080	1,121	
5. เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	1. สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	-	46.55	46.36	47.08	44.87	43.50	42.96

2) ผลการพัฒนาตามแนวทางยุทธศาสตร์

2.1) การดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถฟื้นฟูป่าอนุรักษ์ได้ตามเป้าหมายและขยายพื้นที่ชลประทานได้ครอบคลุมมากขึ้น ขณะที่ ทรัพยากรป่าไม้ยังคงถูกบุกรุกทำลายส่งผลต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่ป่าไม้มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากที่เคยมีถึงร้อยละ 50 ในปี 2504 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 31.57 ในปี 2556 ส่วนใหญ่เป็นการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อการเกษตร และการเกิดไฟไหม้ป่า การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบมีความก้าวหน้าในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำและบรรเทาอุทกภัย 481,405 ไร่ ประกอบด้วย การก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่ 19,000 ไร่ โครงการชลประทานขนาดกลาง 15,510 ไร่ โครงการชลประทานขนาดเล็ก 135,422 ไร่ และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 311,473 ไร่ มีพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมด 653,069 ไร่ ทำให้ในปี 2556 มีพื้นที่ชลประทานรวมทั้งประเทศ 30.31 ล้านไร่ มีแหล่งเก็บกักน้ำความจุ 70,151 ล้านลูกบาศก์เมตรหรือร้อยละ 32.86 ของปริมาณน้ำท่าทั้งหมด ทำให้จำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 8.65 ในปี 2550 เหลือร้อยละ 3.17 ในปี 2554 แต่เพิ่มขึ้น

ในปี 2556 เป็นร้อยละ 7.19 ของจำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศ เนื่องจากเกิดภาวะความแห้งแล้งจากปัญหาฝนทิ้งช่วงในปี 2555 ต่อเนื่องมาจนถึงฤดูร้อนปี 2556 ทำให้ปริมาณกักเก็บน้ำลดลงเหลือเพียง 1,435 ลูกบาศก์เมตรต่อคน

2.2) ปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐอย่างต่อเนื่องและขยายผลการดำเนินงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจ มหาวิทยาลัย และองค์กรมหาชนให้กว้างขวางขึ้น เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนไปสู่กระบวนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนทุกภาคส่วน นอกจากนี้ ได้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดสำหรับอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมให้โรงงานมีการปรับปรุงกระบวนการผลิต ใช้วัตถุดิบและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการเกิดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด ตลอดจนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าไปเยี่ยมชมโรงไฟฟ้า รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลการปล่อยมลพิษ นอกจากนี้ มีการสนับสนุนทางวิชาการเพื่อพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจัดทำระบบจัดการสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ (อาคารเขียว) พัฒนาคู่มือเกณฑ์อาคารเขียวให้มีความทันสมัยครอบคลุมอาคารทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนการนำเกณฑ์อาคารเขียวไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานภาครัฐต่อไป

2.3) เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติให้มีความพร้อมทั้งระดับประเทศ พื้นที่ และชุมชน จัดทำข้อมูลแผนที่แสดงธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม แผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีการบริหารจัดการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ได้แก่ ระบบภูมิสารสนเทศและข้อมูลจากดาวเทียมเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ปัญหาอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม ครอบคลุมหมู่บ้านเสี่ยงภัย 3,207 หมู่บ้าน การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการจัดการภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐานเพื่อเป็นศูนย์กลางในการป้องกัน แก้ไข บรรเทา ฟื้นฟู ความเสียหายจากภัยพิบัติ เสริมสร้างประสิทธิภาพการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย รวมทั้ง การพัฒนาระบบพยากรณ์และการคาดการณ์เพื่อการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม

2.4) การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจัดการภัยพิบัติ พัฒนาและปรับปรุงให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้านสาธารณสุข เพื่อนำไปสู่คลังข้อมูลสาธารณสุขแห่งชาติ ได้แก่ ระบบภูมิสารสนเทศและข้อมูลจากดาวเทียมเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ปัญหาอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม จัดทำแผนที่ข้อมูลภูมิสารสนเทศแสดงความเสียหายจากภัยพิบัติจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ปรับปรุงประสิทธิภาพและบำรุงรักษาสถานีโทรมาตรตรวจวัดสภาพอากาศอัตโนมัติ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเตือนในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยครอบคลุมทั้งระบบ ตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จัดทำแนวทางป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยดินถล่ม พัฒนาศักยภาพบุคลากรการแพทย์เพื่อตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการจัดการภัยพิบัติที่มีมาตรฐานสากล พร้อมรับสถานการณ์ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัยให้เป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน

2.5) การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและวิกฤตจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ติดตาม เฝ้าระวังมาตรการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุน เตรียมมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งศึกษาผลกระทบและกำหนดแผนกลยุทธ์รายสินค้า ส่งเสริมให้ผู้ส่งออกทำคาร์บอนฟุตพริ้นต์ พัฒนาลาดของฉลากคาร์บอน เพื่อสร้างความตระหนักและเพิ่ม

ทางเลือกให้กับผู้บริโภคสามารถมีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก กระตุ้นให้ผู้ผลิตสินค้าพัฒนากระบวนการผลิตและการขนส่งให้มีประสิทธิภาพในการจัดการพลังงานและของเสีย ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกจากผลิตภัณฑ์และบริการตลอดวัฏจักรชีวิต เพื่อขยายผลการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์

2.6) เพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกอย่างกว้างขวางมากขึ้น

พัฒนาความร่วมมือในกลุ่มอาเซียน และประเทศคู่ค้าสำคัญ จัดตั้งเครือข่ายฝึกอบรมด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในกลุ่มอาเซียน เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคลากรภาครัฐและผู้เกี่ยวข้อง ผลักดันการดำเนินงานด้านการลดมลพิษตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศและพันธกรณีระหว่างประเทศ ได้แก่ อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยการจัดการสารปรอท โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการบรรเทาผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการขนส่งทางบกของภูมิภาคอาเซียน ระบบติดตามสถานการณ์หมอกควันของอนุภูมิภาคอาเซียนตอนล่าง รวมทั้งข้อตกลงหรือโครงการความร่วมมืออื่นๆ

2.7) การลดและควบคุมมลพิษยังดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมาย จาก

ปัญหาคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ขยะมูลฝอยเพิ่มสูงขึ้น และการกำจัดที่ไม่ถูกวิธี แหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีลดระดับมาอยู่ในเกณฑ์พอใช้มี 9 แหล่งน้ำ สำหรับแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ลดระดับมาอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมี 4 แหล่งน้ำ สาเหตุจากระบบบำบัดน้ำเสียในชุมชนที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งมีการระบายน้ำเสียจากแหล่งอื่น คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งมีแนวโน้มเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้น บริเวณเสื่อมโทรมยังคงเป็นพื้นที่เดิม ปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น แม้ว่าจะมีความสามารถในการกำจัดได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในวงจำกัด ขณะที่การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ยังมีน้อย ในปี 2556 มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทั้งหมดประมาณ 26.77 ล้านตัน อัตราการกำจัดขยะชุมชนถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27 แต่ก็ยังต่ำกว่าเป้าหมาย อีกทั้งยังมีขยะมูลฝอยร้อยละ 26 ที่มีการกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง เช่น การเผากลางแจ้ง การเทกอง หรือทิ้งในพื้นที่รกร้าง เป็นต้น ขณะที่การนำขยะกลับมาใช้ใหม่มีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 19 นอกจากนี้ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเฉลี่ยรายปี 44.35 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรอากาศ จากเดิมที่เคยมีแนวโน้มลดลงในปี 2551 - 2554 กลับเพิ่มขึ้นในปี 2556 เนื่องจากการขยายตัวของภาคขนส่งและพลังงาน แต่ยังมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

2.8) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรมอย่างบูรณาการ ดำเนินการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินของรัฐให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ พัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อบริหารจัดการด้านธรณีวิทยา แก้ปัญหาพื้นที่ดินเค็ม ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผลักดันให้มีการจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิรูปการบริหารจัดการงบประมาณของประเทศ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และลดการก่อกมลพิษ พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายการทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่าสำหรับการพัฒนาและแข่งขันในอาเซียน เป็นการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่นๆ ทั่วโลก รวมทั้งจัดทำคู่มือและเอกสารเผยแพร่แก่ประชาชนให้เห็นคุณค่าและความหลากหลายของพรรณไม้ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ

2.5 ประเด็นการพัฒนาในระยะต่อไป

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะ 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 แม้จะมีความก้าวหน้าเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายในหลายประเด็นการพัฒนา แต่ก็ยังคงมีประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งรัดดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังนี้

2.5.1 การลดช่องว่างของสัดส่วนการถือครองรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรโดยจัดสรรทรัพยากรและสิทธิทางทรัพย์สินให้เกิดความเป็นธรรม และปรับโครงสร้างภาษีทั้งระบบ โดยมุ่งช่วยเหลือกลุ่มคนจนที่สุด ด้วยการส่งเสริมการกระจายสิทธิการถือครองและใช้ประโยชน์ที่ดิน ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบเพื่อให้ประชาชนที่ยากจนและด้อยโอกาสเข้าถึงทรัพยากรอย่างทั่วถึง รวมทั้งปรับโครงสร้างภาษีจัดเก็บภาษีทางตรงมากขึ้น โดยเฉพาะภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าทรัพย์สินและฐานรายได้ที่ไม่ใช่ผลตอบแทนจากการทำงาน และเร่งรัดการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายภาษีสิ่งแวดล้อมให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง

2.5.2 สนับสนุนการออมของประชาชน และการเชื่อมโยงระบบสวัสดิการชุมชนให้เป็นสวัสดิการหลัก รวมทั้งเร่งขยายระบบสวัสดิการสังคมแบบสมัครใจให้มีความครอบคลุมแรงงานนอกระบบมากขึ้น โดยพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนที่หลากหลาย และยกระดับกองทุนการออมชุมชนเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพชีวิตให้แก่คนยากจน คนด้อยโอกาส และรองรับสังคมผู้สูงอายุ นำไปสู่การเชื่อมโยงกับงานพัฒนาระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเร่งขยายระบบสวัสดิการสังคมแบบสมัครใจให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบมากขึ้น พัฒนาระบบฐานข้อมูลการคุ้มครองทางสังคมให้ครบถ้วน ทันสมัย

2.5.3 ปฏิรูประบบราชการให้มีธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง ควบคู่ไปกับการบูรณาการ และเสริมสมรรถนะขององค์กรอิสระ และองค์กรที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมธรรมาภิบาลในสังคม โดยปรับกระบวนการวางแผนงาน แผนงบประมาณ การปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งระบบการให้รางวัลและลงโทษของภาครัฐ โดยยึดหลักการบูรณาการในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีส่วนร่วมในทุกระดับ ควบคู่ไปกับการเสริมสมรรถนะขององค์กรอิสระ องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สามารถปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูล ประสานการดำเนินการระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีเอกภาพ รวมทั้งปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ การให้คุณค่าแก่หลักธรรมาภิบาล การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และทำหน้าที่ร่วมกันตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันในสังคม

2.5.4 เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ควบคู่ไปกับการพัฒนา/ปลูกฝังเด็กและเยาวชนบนรากฐานของคุณธรรม มุ่งพัฒนาให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถคิดเป็น ทำเป็น และมีความเข้มแข็งทางวิชาการ อาทิ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ควบคู่ไปกับการสร้างความเป็นเลิศ หรือการค้นคว้าวิจัย เพื่อสอบแข่งขันกับนานาชาติ นอกจากนี้ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาให้สามารถพัฒนาสมรรถนะและทักษะของเยาวชนและแรงงานไทยให้รองรับการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีงาม เป็นคนที่สมบูรณ์ด้วยกาย วาจา และใจ โดยความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน

2.5.5 เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งเตรียมพร้อมรับกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โดยส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถาบันการฝึกอบรมและสถานประกอบการด้วยรูปแบบต่างๆ และเร่งผลักดันระบบคุณวุฒิวิชาชีพและจัดทำมาตรฐานอาชีพในสาขาต่างๆ รวมทั้งการเทียบเคียงคุณวุฒิวิชาชีพกับคุณวุฒิทางการศึกษาให้เป็นมาตรฐานสากล พร้อมทั้งปรับทัศนคติให้สังคมเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาสายอาชีพ และส่งเสริมให้เด็กไทยหันมาเรียนสายอาชีพเพิ่มขึ้น

2.5.6 มุ่งเน้นการสร้างส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรุ่นใหม่ และพัฒนาด้านความรู้ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคเกษตร และการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับการผลิตภาคเกษตร ที่สอดคล้องกับปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงานภาคเกษตรในอนาคต

2.5.7 ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัยต่อการบริโภคโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรอินทรีย์ให้มีพื้นที่มากขึ้น โดยการพัฒนาด้านองค์ความรู้และสร้างมาตรการจูงใจ และส่งเสริมช่องทางการจำหน่าย เพื่อเกษตรกรหันมาทำการเกษตรอินทรีย์ให้มากขึ้น

2.5.8 ขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยให้สามารถรองรับการเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง โดยขับเคลื่อนนโยบายการค้าระหว่างประเทศ เร่งรัดการส่งออกให้สามารถขยายตัวได้เต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญกับการรักษาตลาดหลัก สร้างกลไกเพื่อขยายตลาดส่งออกไปสู่ตลาดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ ปรับกฎหมาย กฎ ระเบียบ เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุนและการส่งออก เร่งปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ เร่งพัฒนาภาคเกษตรโดยพัฒนาฐานทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน และส่งเสริมการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน

2.5.9 เร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการลงทุนวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน ปรับปรุงและเพิ่มสิทธิประโยชน์และมาตรการการจูงใจทั้งด้านการเงินและการคลัง ปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค บริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ **ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ** ปรับระบบการทำงานในเชิงบูรณาการระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์ในรูปแบบเครือข่ายวิจัย เร่งผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และนักวิจัยให้มีปริมาณและคุณภาพตรงกับทิศทางการพัฒนา

2.5.10 เร่งพัฒนาศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจของไทยให้ได้มาตรฐานและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดอาเซียนและตลาดโลก เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ โดยเน้นบทบาทของสภาธุรกิจ และกรอบการหารือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ของกรอบความร่วมมือ โดยภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการของประเทศเพื่อนบ้านในบริเวณพื้นที่การพัฒนา

2.5.11 เพิ่มปริมาณและปรับปรุงคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ให้สอดคล้องกับความต้องการและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเร่งปฏิรูปกฎหมาย กฎ ระเบียบ ต่างๆ ทางเศรษฐกิจ เพื่อบริหารการเปิดเสรีและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค เพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ในห่วงโซ่อุปทาน พัฒนาระบบขนส่งทางราง และการขนส่งชายฝั่ง ให้เกิดการเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการขนส่งต่อเนื่อง ประหยัดพลังงานและลดต้นทุน นอกจากนี้ สร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ผลิตและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.5.12 เตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเร่งรัดให้เตรียมความพร้อม ทั้งในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม ช่องทางเข้า-ออกด้านศุลกากร คลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า ที่จะต้องมีการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเร่งเจรจาทางด้านกฎกติกาทางการค้า แก้ไขกฎหมายต่างๆ ให้เอื้อต่อ

การค้าการลงทุนในกรอบของอาเซียน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การให้ความรู้และการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนแก่ทุกภาคส่วนและทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทุกระดับและทุกพื้นที่สามารถรับรู้และเตรียมพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้โดยเร็ว

2.5.13 เร่งรัดการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรงในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียง โดยควรเร่งเตรียมพร้อมการวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ ในพื้นที่ดังกล่าวให้เชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ควบคู่ไปกับการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหากฎหมายท้องถิ่น อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนด้วย

2.5.14 เร่งดำเนินการลดและควบคุมมลพิษเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ผลักดันการกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นวาระแห่งชาติ ลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ณ แหล่งกำเนิด สนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด จัดระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ เน้นการดำเนินการระบบการจัดการแบบครบวงจรและระบบศูนย์รวมด้วยการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5.15 พัฒนาระบบการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศที่มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะพื้นที่เป้าหมายที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ พื้นที่แนวปะการัง ป่าชายเลน พื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงพื้นที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก พัฒนาเครื่องมือและกลไกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และลดผลกระทบจากสถานะโลกร้อนต่อสิ่งมีชีวิต เช่น การสำรวจทางไกล การตรวจวัดปริมาณคาร์บอน การสำรวจทางอากาศ ความรู้ทางสถิติ และการสร้างแบบจำลองเพื่อการคาดการณ์ในอนาคตอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทร. 0-2282-4841-2 โทรสาร 0-2281-9705